

Senioruniversitetet i Stockholm

HÖSTPROGRAM 2017

I samverkan med Folkuniversitetet/Kursverksamheten vid Stockholms universitet

 Folkuniversitetet

Innehåll

<i>Ledare</i>	3	Det fria ordet	18	Miljöetik	
<i>Medlemskap i Föreningen Senioruniversitetet i Stockholm</i>	4	Kinas väg – från himmelskt imperium till global stormakt ...	19	Fristående kurs: 7,5 p.	28
<i>Nya anmälningvillkor</i>	4	Finland 100 år	19	<i>Introduktionskurs i geologi</i>	
<i>Frågor och svar</i>	5	<i>Språkvetenskap</i>		Berggrunden. Fristående	
Tisdagsföreläsningar		Språklig brytning		kurs: 15 p. Mom 1:2	28
Förmiddagsserie.....	6	– personlighetsmarkör eller		<i>Historia</i>	
Eftermiddagsserie.....	6	kommunikationshinder?	20	Från antiken till medeltiden	
Föreläsningsserier		<i>Mångvetenskap</i>		Grundkurs: 30 p. Mom. 1:4.....	29
<i>Litteratur</i>		Nobelpristagare inspireras av		Det moderna samhället	
Poeter och poesi.....	7	musik, litteratur och konst	21	1800–2000	
Kvinnliga nobelpristagare		Seminarier		Grundkurs: 30 p. Mom. 3:4.	29
i litteratur.....	7	Kreativitetens gåta i idéhistorisk		Stockholms historia. Det gamla	
Litterära fredagar på		belysning	22	Stockholm. Fristående	
Stora Henriksvik.....	8	Shakespeare in English	22	kurs: 15 p. Mom. 1:2	30
Motståndets litteratur och		Fördjupad förstående		<i>Idéhistoria</i>	
teater – i Tyskland och Sverige.....	8	av jazzmusik	23	Antiken och medeltiden	
<i>Kultur</i>		En stund med Luther	23	Grundkurs: 30 p. Mom. 1:4	30
Sidenvägens lyxtextilier – seklers		Vandringar och Exkursioner		Konst och arkitektur under	
historia, handel och teknologi.....	9	Konstvandringar	24	1900-talet. Fristående	
Vad skiljer och förenar judar,		Kulturhistoriska vandringar på		kurs: 15 p. Mom. 1:2	31
kristna och muslimer?.....	9	Fogelströms Södermalm	24	Rysslands medeltid: Konsten	
<i>Musik</i>		Kulturhistoriska vandringar i		och dess ”ryska själ”. Tematisk	
Evert Taubes universum	10	Gamla stan	25	kurs: 15 p. Mom. 1:2	31
Levande jazzhistoria – sex		Herrar, bönder och torpare		<i>Litteraturvetenskap</i>	
banbrytande jazzlegender	10	formar landskapet	25	Litteraturen och dess historia från	
Wienklassicismen – Haydn,		Universitetskurser		antiken till medeltiden	
Mozart och Beethoven!	11	Inledning	26	Grundkurs: 30 p. Mom 1:4	31
<i>Arkitektur</i>		Avgiftsfri föreläsning: Studie-		<i>Musikvetenskap</i>	
Stockholmskyrkornas		teknik – konsten att lära	26	Musikhistoria. Från antiken	
hemligheter	11	<i>Ekonomisk historia</i>		till wienklassicism. Fristående	
Biografernas arkitekturhistoria...	12	Tusen och en ekonomier		kurs: 15 p. Mom. 1:2	32
<i>Konst</i>		– världens ekonomiska historia		<i>Religionshistoria</i>	
Se nutida konst i		från jakt och jordbruk till		Forntidens religioner	
stimulerande sällskap.....	13	industrialiseringens början		Grundkurs: 30 p. Mom. 2:4	32
Konstutställningar i höst		Grundkurs: 30 p. Mom. 1:4	27	<i>Statsvetenskap</i>	
Internationella storheter	14	<i>Filmvetenskap</i>		Introduktions- och översikt kurs	
<i>Naturvetenskap</i>		Filmhistoria från bröderna		i internationella relationer	
En resa genom medicinen med		Lumière till franska nya vågen		Fristående kurs: 7,5 p.	32
Nobelpris som guide (del II)	15	Fristående kurs: 15 p.		Studiecirklar – språk	
Upptäckten av jorden		Mom. 1:2	27	Inledning	33
och grannarna i rymden	15	<i>Kontinental filosofi</i>		Europarådets nivåskala	
På forskningsfronten		Vad är det historiska?		för självbedömning	34
– mycket nytt	16	Tematisk kurs: 7,5 p.	27	Arabiska	34
Matematikens historia	16	<i>Praktisk filosofi</i>		Engelska	35
<i>Politik och samhälle</i>		Metaetik och tillämpad etik		Franska	36
Är Sveriges beredskap god		Grundkurs: 30 p. Mom. 3:4	28	Grekiska	41
– klarar vi ett krig?	17			Grekiska, klassisk.....	41
Hårdare bud – Europa 2017	18			Grekiska, nygrekiska	41

Italienska	42
Latin med allmän språkkunskap	45
Ryska	47
Spanska	48
Tyska	51

Övriga studiecirklar

Matematik

Matematik för mor- och farföräldrar, nybörjarkurs	53
Matematik för mor- och farföräldrar, forts.	53

Litteratur

Sex litterära klassiker, forts.	53
Franskt!	53
På spaning i poesi, forts.	54

Teater

Fyra pjäser – fyra uppsättningar	54
---	----

Filmkunskap

Film – identitet – existens	54
Regissörer för kvinnor	54

Skrivande

Att skriva sitt liv, grundkurs, första terminen	54
Att skriva sitt liv, fördjupning	55

Historia

Nationalismens återkomst och demokratin	55
Från Andrew Jackson till Donald Trump	55
Från Alexander I till Putin	56
Mellanöstern – från korsfararna till ISIS	56
Weimarrepubliken – mellankrigstidens Europa sett från Tyskland	56
Förstå förintelsen som historia och varning	56
Sveriges drottningar	57
Släktforskning, grundkurs	57
Släktforskning, fördjupningskurs	57

Religionskunskap

De abrahamitiska religionerna	57
-------------------------------------	----

Konsthistoria

Kvinnor i konsten	58
Skulptur i Stockholm	58
Stolta stad! – stockholmiana	58
Auktioner, auktionsgoods, antikviteter	58

Carpe diem!

Jag får ofta frågan om det är svårt att locka föreläsare till våra föreläsningsserier och kurser. Glädjande nog är svaret nej. Det är snarare så att de flesta gläds åt att få komma till oss. En viktig anledning är ju auditoriet dvs. ni våra kära medlemmar. Ni är inte enbart uppmärksamma och vetgiriga; vi vet att väldigt många av er har goda kunskaper inom vida ämnesområden och därtill gedigna yrkeserfarenheter. Det märks inte minst på de kloka och välinformerade frågor som ofta kommer från "golvet" och även av de tips och förslag på intressanta ämnen och föreläsare som ges. Det är nog en aspekt av den tredje åldern, där de flesta av oss befinner sig, dvs. att vi är intensivt medvetna om hur mycket det finns att kunna och att det gäller att ta reda på det nu, snarare än att invänta bättre tider. Därför är det roligt att konstatera att vi även i höst har lyckats utöka och bredda vårt utbud, delvis för att vi nu hyr ytterligare ett våningsplan på Hagagatan 1, som rymmer både lokaler för studiecirklar och en mindre föreläsningssal. Samtidigt vill jag påpeka att programmets utformning beror på alla mina kolleger i programgrupperna och deras uppslagsrikedom och entusiasm. Utan deras insatser skulle inte Senioruniversitetet blomstra som det gör i dag.

Bildning i Sverige förknippas gärna med kvinnor, "kultur-tanter" om man så vill, och det är ingen hemlighet att majoriteten av våra medlemmar är kvinnor. Vi har dock märkt en ökning av antalet män på våra arrangemang, kanske för att vi arbetat medvetet med att få en balans mellan olika discipliner. Inom programgrupperna diskuteras flitigt balansen mellan vad C.P. Snow kallade för de två kulturerna, nämligen humaniora och naturvetenskap, och i hopp om att bryta ner vad som kan vara en icke meningsfull distinktion, satsar vi gärna på några mångvetenskapliga serier till hösten och framöver.

Välkommen till en ny och spännande termin!

Catherine Dahlström
ordförande Senioruniversitetet

I programarbetet för hösten 2017 har främst Kenneth Abrahamsson, Elisabet Attermark, Solbritt Benneth, Claes Breitholtz, Cecilia Bäcklander, Anita Welin Clarhäll, Kristin Dahl, Catherine Dahlström, Christina Eidem, Ann-Marie Engback, Bengt Etzler, Peter Fagerlund, Lars Fant, Gösta Gahm, Monika Hammar Granberg, Katrin Hallman, Kai-Inge Hillerud, Bo Irlblad, Ingvar Isfeldt, Erik Janson, Gerda Johansson, Ingela Karlsson, Anita Kruckenberg, Siv Leth, Torbjörn Lodén, Helga Messel, Lars-Johan Norrby, Britt Olofsdotter, Eva Palm, Ing-Marie Persson, Crister Skoglund, Monica Thelestam, Elisabet Tjernlund, Tove Faye-Wevle, Lena Wollin och Anders Yrgård deltagit.

Omslagsfoto: Ola Ericson, Stockholmsfoto. Grafisk produktion: AD Design, Stockholm. Tryck: AMO-Tryck

Medlemskap i Föreningen Senioruniversitetet i Stockholm

Senioruniversitetet är en ideell förening som bygger på volontärarbete.

För att delta i Senioruniversitetets arrangemang krävs medlemskap i föreningen. Medlem kan du bli om du är pensionär och har fyllt 55 år.

För år 2017 är medlemsavgiften 150 kronor. Beträffande inbetalning, vänligen se nedan.

När du deltar i Senioruniversitetets arrangemang har du genom Folkuniversitetet viss försäkring vid olycksfall.

Nya anmälningvillkor

Från och med hösten 2017 har vi ett helt nytt anmälnings-system. När du anmäler dig till ett arrangemang på hemsidan får du omgående veta om du fått plats eller inte. För att underlätta för dig, så kan du betala direkt med bankkort. Då slipper du besväret och extra kostnader med faktura. För att anmäla dig på hemsidan skapar du först ett användarkonto. Det är enkelt – följ instruktionerna som finns på www.senioruniversitetet.se

Anmälan till arrangemang kan göras fr.o.m. torsdagen den 17 augusti kl. 10.00.

Vi reserverar ett fåtal platser för talonganmälningar som inkommer till kansliet senast den 31 augusti (se längst bak i katalogen). *Anmälan kan inte göras via e-post, telefon eller personligen.*

När du anmäler dig på hemsidan får du direkt besked om plats. När du anmäler dig med talong kan svar dröja upp till tre veckor.

Det finns två betalningsmöjligheter: Betalning med bankkort är gratis. För betalning med

faktura tillkommer en faktureringsavgift på 29 kr. All betalning hanteras av Svea Ekonomi AB, www.svea.com

För att delta i Senioruniversitetets arrangemang måste du uppge ditt personnummer (endast svenska personnummer gäller). Detta blir ditt kundnummer när du anmäler dig på hemsidan.

Efter genomförd bokning får du en bekräftelse, en kallelse och en faktura (vid faktura som betalsatt). All kommunikation går till din e-postadress om du har uppgivit en sådan – annars får du informationen per post.

Anmälan till arrangemang är bindande. Vid eventuell avbokning utgår en expeditionsavgift på minst 50 kr. Om du återtar anmälan senare än en vecka före kursstart betalar du 100 kronor i avgift, efter kursstart hela kursavgiften.

Kostnader för litteratur, kompendier, entréavgifter och dylikt kan tillkomma. Akademibokhandeln på Mäster Samuelsgatan 32 och Studium Bookshop på Karlavägen 4 har studeranderabatt på vissa kursböcker mot uppvisande av Senioruniversitetets kallelse.

Reservation för ändringar – anmäl därför din e-postadress!

Om någon uppgift i katalogen angående t.ex. datum, klockslag, lokal eller föreläsare behöver ändras, meddelas det till deltagarna via e-post. Vi vill gärna nå dig och det är därför angeläget att du uppger din e-postadress i samband med anmälan. Om du inte har uppgivit e-postadress meddelar vi ändringen per brev, vilket tyvärr tar längre tid. Meddelanden med kort varsel kan även skickas till dig via SMS.

Vissa arrangemang kan komma att bli övertecknade – anmäl dig därför så snart du kan. Om ett arrangemang inte får tillräckligt antal deltagare kan det ställas in. Då återbetalar vi inbetalda avgifter, självklart utan avbokningsavgift.

**Kom ihåg!
Hemsidan
uppdateras hela
tiden med aktuell
information.**

Frågor och svar

Nedan hittar du svar på några av de vanligaste frågorna. Vänligen läs svaren innan du kontaktar oss! Fler frågor och svar hittar du på www.senioruniversitetet.se

Anmälan

Hur anmäler jag mig till ett arrangemang?

För detaljerad information om hur du anmäler dig till våra arrangemang, vänligen se föregående sida under rubriken *Nya anmälningsvillkor*.

Kan jag anmäla mig till endast enstaka föreläsningar i en serie?

Nej, du anmäler dig till en hel serie, sedan avgör du själv vilka föreläsningar du önskar gå på.

Reservplats

Jag ville boka mig på ett arrangemang men blev reserv. Vad betyder det och när kommer jag att få bekräftelse på att jag blivit antagen till arrangemanget?

Arrangemanget du anmält dig till är fullbokat och du har fått en reservplats och blivit placerad i kö. Om en plats blir ledig, kommer en kallelse att skickas till dig med information om att du nu har fått plats på arrangemanget, samt en faktura.

Trots att jag anmälde mig redan första dagen blev jag reserv. Varför blev det så?

Efterfrågan på våra arrangemang är större än det utbud vi kan erbjuda. Det är många som vill försäkra sig om en plats. Därför är söktrycket på vissa arrangemang stort redan första dagen.

Jag har blivit placerad på reservlistan men har ångrat mig. Måste jag avanmäla reservplatsen?

Ja. Eftersom även anmälan som reserv är bindande, är det viktigt att du avanmäler dig från din reservplats om du inte längre vill gå på arrangemanget; vänligen se nedan hur du gör. Avanmäler du din reservplats innan eventuell kallelse kommer, debiteras du ingen avbokningsavgift.

Avanmälan och avbokning

Hur avanmäler jag min reservplats?

Avanmälan av reservplats sker per telefon till vår expedition eller via e-post till kansliet@senioruniversitetet.se Uppge "Avanmälan reservplats" i ämnesraden.

Hur avbokat jag min plats?

Gå in på www.senioruniversitetet.se och logga in på ditt användarkonto. Under *Mina sidor* ser du dina aktuella bokningar. Klicka i rutan *Avboka* för det arrangemang det gäller. Observera våra avbokningsavgifter – vänligen se föregående sida.

Betalning/Fakturafrågor

Hur betalar jag?

Enklast betalar du med bankkort när du bokar dig på hemsidan. Det är gratis. Väljer du faktura, tillkommer en fakturaavgift på 29 kr. Invänta alltid faktura, som kommer med e-post eller vanlig post. *Betala inte på annat sätt!*

Kontrollera din skräppost i mejlen så att din faktura inte gömmer sig där. Alla frågor gällande din faktura besvaras av Svea Ekonomi AB, www.svea.com

Kan jag på min faktura betala någon annans kursavgifter också?

Nej. Varje faktura är personlig och knuten till de arrangemang som du valt.

Jag har fått en faktura per e-post.

Hur betalar jag den?

Om fakturan har skickats till din e-postadress, ligger den som en bifogad fil till e-postmeddelandet. Öppna filen så ser du din faktura. Om du vill kan du skriva ut den på papper. Betala den som vanligt.

Var hittar jag mitt OCR-nummer på fakturan?

Varje faktura har sitt eget specifika OCR-nummer som du anger vid betalning. OCR-numret är samma sak som referensnummer. Du hittar det längst ner till vänster på fakturan.

Jag har aldrig fått min faktura, däremot skickades en kravfaktura till mig.

Hur kommer det sig?

Det kan bero på att du har råkat uppge fel e-post-adress. Din faktura kan också ha filtrerats som spam av din server eller ditt mejlprogram. De flesta fakturorna skickas med e-post, men om de blir obetalda så skickas en påminnelsefaktura (kravfaktura, kostnad: 60 kr) med vanlig post till din folkbokföringsadress.

Jag har fått inkassokrav.

Hur kommer det sig och vad gör jag nu?

Om fakturan samt påminnelsefakturan inte betalats i tid, har ärendet skickats vidare till inkasso hos Svea Ekonomi AB. Vid frågor om ärendet, vänligen kontakta Svea Ekonomi AB, www.svea.com

Föreläsningsserier

Starka parfymer undanbedes på samtliga föreläsningsserier.

Starka
parfymer
undanbedes

Tisdagsföreläsningar

Förmiddagsserie

26/9 Stockholmskyrkornas hemligheter

Föreläsare Ingrid Sjöström, docent i konstvetenskap, Stockholms universitet och Thomas Magnusson, förlagschef, Medströms bokförlag
Värd Britt Olofsdotter

3/10 Vad har hänt med den svenska skolan?

Föreläsare Per Thullberg, professor em i historia, tidigare generaldirektör vid Skolverket
Värd Crister Skoglund

10/10 Hur blev Europas "ödesår" 2017?

Föreläsare Annika Ström Melin, Dagens Nyheters EU-korrespondent
Värd Katrin Hallman

17/10 Vi blir vad vi föds med – bakteriers roll vid hälsa och sjukdom

Föreläsare Lars Engstrand, professor i smittskydd, Karolinska institutet
Värd Ingvar Isfeldt

24/10 Drottningholms slottsteater – världens äldsta rokokomaskineri

Föreläsare Staffan Bengtsson, författare, tidigare chefredaktör för tidskriften Form
Värd Tove Faye-Wevle

7/11 Från Anna Whitlock till Victoria Kawesa – kvinnor i svensk politik från rösträttskampen till i dag

Föreläsare Josefin Rönnbäck, fil.dr i historia, Luleå tekniska universitet
Värd Catherine Dahlström

14/11 Monster – en världshistoria om det skrämmande

Föreläsare Bo Eriksson, fil.dr i historia, Stockholms universitet
Värd Lena Wollin

21/11 Framtidens material kommer från skogen

Föreläsare Daniel Söderberg, docent i strömningsfysik, Kungliga Tekniska högskolan
Värd Ingvar Isfeldt

28/11 Skålvisor och snapsvisor

Föreläsare Christina Mattsson, folklivsforskare, tidigare chef för Nordiska museet
Värd Crister Skoglund

5/12 Mumien vaknar – biskop Peder Winstrups liv – arkeologi i en 1600-tals kista

Föreläsare Per Karsten, fil.dr i arkeologi, museichef vid Historiska museet, Lunds universitet
Värd Solbritt Benneth

12/12 Är kroppen vårt nya pass? Biometri: övervakning och integritet

Föreläsare Lars-Olov Strömberg, svensk-amerikansk professor, säkerhetsforskare, Kungliga Tekniska högskolan
Värd Katrin Hallman

Tid Elva tisdagar kl. 11.00–12.00:

26/9–12/12, ej 31/10

Lokal Biografen Rigoletto, Kungsgatan 16

Avgift 650 kr

Arrangemang nummer 100

Eftermiddagsserie

26/9 Den gastronomiska revolutionen

Föreläsare Håkan Jönsson, docent i etnologi, Lunds universitet, ledamot i Måltidsakademien
Värd Britt Olofsdotter

3/10 Finland 100 år – i takt eller otakt med Sverige?

Föreläsare Maria Romantschuk, programchef Hanaholmen, kulturcentrum för Sverige och Finland
Värd Katrin Hallman

10/10 Pensionärsplaneten – svenskt pensionärsliv i Spanien

Föreläsare Anna Gavanas, docent i genusvetenskap, fil.dr i socialantropologi, Linköpings universitet
Värd Kenneth Abrahamsson

17/10 Tar robotarna över jobben i framtiden?

Om digitalisering och automatisering i framtidens arbetsliv

Föreläsare Gunnar Karlsson, professor i teletrafiksystem, Kungliga Tekniska högskolan
Värd Kenneth Abrahamsson

24/10 Att mota en hotande värmebölja – klimatpolitik här hemma och internationellt

Föreläsare Stefan Nyström, chef för Naturvårdsverkets klimatavdelning
Värd Katrin Hallman

7/11 Östersjön – ett hotat innanhav

Föreläsare Michael Tedengren, docent i system-ekologi, Stockholms universitet
Värd Ingvar Isfeldt

14/11 Diva och subversiv hjältinna – bilden av skådespelerskan i det sena 1800-talet

Föreläsare Hélène Ohlsson, doktorand i teatervetenskap, Stockholms universitet
Värd Catherine Dahlström

21/11 Svenska baletten i Paris – ett avantgardistiskt experiment

Föreläsare Margareta Sörenson, teater- och danskritiker, lärare på danslärarlinjen, Luleå tekniska universitet
Värd Britt Olofsdotter

28/11 Det mänskliga begäret – sekler av lyxkonsumtion

Föreläsare Paula von Wachenfeldt, universitetslektor i modevetenskap, Stockholms universitet
Värd Lena Wollin

5/12 Den nya dagen gryr – Karin Boyes författarliv

Föreläsare Johan Svedjedal, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet
Värd Catherine Dahlström

12/12 När Sverige blev ett kättarland – om reformationen i Sverige

Föreläsare Martin Berntson, docent i religionsvetenskap, Göteborgs universitet
Värd Lena Wollin

Tid Elva tisdagar kl. 13.30–14.30:
26/9–12/12, ej 31/10

Lokal Biografen Rigoletto, Kungsgatan 16
Avgift 650 kr
Arrangemang nummer 110

Föreläsningsserier

Poeter och poesi

Inte alla konstnärer vill tala om sitt arbete och sina verk. Men här medverkar som föreläsare poeter, som är villiga att dela med sig av hur de tänker kring sitt eget och andras skapande. Målsättningen med denna föreläsningsserie är att skapa ökad förståelse för poesi som konstform och därigenom väcka läslust. Huvudfokus är poesi och poeter från de senaste femtio åren och olika aspekter på poesi kommer att belysas: Hur kan det poetiska arbetet se ut? Hur förhåller man sig till traditionen? Hur ser utmaningarna ut för en översättare av poesi? Hur kan lyrik och musik samverka?

22/9 Svensk poesi i går och i dag

Föreläsare Jonas Ellerström, författare, översättare, förläggare

13/10 Mitt poetiska liv – Gunnar Harding i dialog med Bengt af Klintberg

Medverkande Gunnar Harding, författare och Bengt af Klintberg, författare, folklivsforskare

27/10 Den poetiska verktyglådan och jag

Föreläsare Anna Hallberg, poet, kritiker

10/11 Att översätta poesi

Föreläsare John Swedenmark, översättare, författare

24/11 Prima le parole – om att tonsätta poesi

Föreläsare Måns Tengnér, musikvetare, musikjournalist, samverksansledare vid Kungliga Musikhögskolan, Stockholm

Programansvarig Anita Welin Clarhäll

Tid Fem fredagar kl. 10.00–11.45:

22/9, 13/10, 27/10, 10/11, 24/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 120

Kvinnliga nobelpristagare i litteratur

113 Nobelpris i litteratur har delats ut sedan 1901. Bara 14 av pristagarna är kvinnor. I höstens föreläsningsserie uppmärksammas några av dem, från den första till den senaste. De representerar olika genrer, språkområden, länder och kulturer.

2/10 Den första kvinnan – Selma Lagerlöf

Föreläsare Anna-Karin Palm, författare

9/10 "Det lilla livet är aldrig litet".

Alice Munros finstämda novellkonst

Föreläsare Yukiko Duke, litteraturkritiker

16/10 Det personliga och det offentliga i apartheidens skugga. Om Nadine Gordimers författarskap

Föreläsare Stephan Larsen, fil.dr i litteraturvetenskap, universitetslektor, Stockholms universitet

23/10 Hur röster blir litteratur.

Om Svetlana Aleksijevitj

Föreläsare Kajsa Öberg Lindsten, översättare

30/10 Wislawa Szymborska, liv och dikt

Föreläsare Anders Bodegård, översättare

Programansvarig Gerda Johansson

Tid Fem måndagar kl. 14.00–15.45: 2/10–30/10

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 130

Litterära fredagar på Stora Henriksvik

I höstens föreläsningar uppmärksammas dramatik och skönlitteratur från 1800-talet till i dag, såväl klassiker som samtida författare.

6/10 Tio ögonblick på scenen.

Teaterhändelser som gjort intryck

Föreläsare Magnus Florin, chefsdramaturg, Dramaten

20/10 Henrik Ibsens samhällsdramer

Från *Samhällets stöttepelare* till *När vi döda vaknar*

Föreläsare Roland Lysell, professor i litteraturvetenskap, Stockholms universitet

3/11 Möte med Cora Sandel – i liv och dikt

Föreläsare Lena Kjersén Edman, översättare

17/11 Barbro Lindgrens författarskap

– sorg, vemod, humor

Föreläsare Ulf Boëthius, professor em i litteraturvetenskap, Stockholms universitet

1/12 George Sand – en kvinna före sin tid

Föreläsare Lena Kåreland, professor em i litteraturvetenskap, Uppsala universitet

8/12 Per Anders Fogelström – Stockholms-skildraren med människokärleken i centrum

Föreläsare Lotta Olsson, kulturjournalist, Dagens Nyheter

Programansvarig Gerda Johansson

Tid Sex fredagar kl. 10.15–12.00: 6/10, 20/10, 3/11, 17/11, 1/12, 8/12

Lokal Stora Henriksvik, Långholmsmuren 21

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 140

Motståndets litteratur och teater – i Tyskland och Sverige

Det fanns många modiga och framstående författare och dramatiker under 20- och 30-talet. Vi tänker på välkända namn som Stefan Zweig, Klaus Mann, på dramatiker som Bertolt Brecht, Ödön von Horvath och i Sverige mindre kända profiler som Carl von Ossietzky, Kurt Tucholsky och Erich Kästner, vilka intog ett synnerligen kritiskt förhållningssätt till den politiska utvecklingen. Revyscenen häcklade makten. Liknande inslag fanns i det svenska kulturlivet. I Tyskland betalade många av dessa konstnärer ett mycket högt pris för sin frispråkighet. Serien belyser deras livshistorier och även hur fanatism och hotfulla situationer kan bemötas i vår samtid.

8/11 Tysk teater mot nazism – arbetare, judar och kabaretister

Arbetarrörelsen och teater, inklusive Erwin Piscator, Bertolt Brecht, Volksbühne, judisk teater i Berlin, underhållning och kabaré/satir. *Föreläsare* Willmar Sauter, professor em, institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet

15/11 Med penna och skrivmaskin mot hakkorsmärkta väderkvarnars övermakt

Om tyskspråkiga författares och journalisters försök att före 1933/1938 stoppa det som inte gick att stoppa, samt om en minoritets litteratur som fortfarande hyllas och en majoritets litteratur man nu har glömt.

Föreläsare Helmut Müssener, professor em i tyska, Stockholms universitet, numera verksam som seniorforskare vid Hugo Valentin-centrum, Uppsala universitet

22/11 Svensk teater från expressionism till antinazism

1920-talet präglades länge av första världskrigets erfarenheter, men hur förhöll sig svensk teater på 30-talet till den annalkande europeiska katastrofen som Hitlertyskland förberedde?

Föreläsare Willmar Sauter

29/11 Hur kan vi bemöta extremismen i vår vardag?

Med nedslag i Amos Oz bok *Hur man botar en fanatiker* berör vi vägar till samförstånd trots olikheter, lika relevant i Sverige som i författarens Israel/Palestina.

Föreläsare Irupé Pozo Graviz, projektledare och föreläsare vid Teskedsorden

6/12 Orostider och psykologi

Optimismen efter terrorbalansens upplösning har i dag förbytts i upplevda hot mot den liberala

demokratin och oroande paralleller med mellankrigstidens Europa infinner sig. Här läggs ett psykologiskt perspektiv på denna situation.

Föreläsare Jan Forslin, fil.dr i psykologi, professor em, institutionen för industriell ekonomi och organisation, Kungliga Tekniska högskolan/
samtal Helga Messel, beteendevetare

Programansvarig Helga Messel
Tid Fem onsdagar kl. 10.30–12.15:
8/11–6/12
Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 500 kr
Arrangemang nummer 150

Sidenvägens lyxtextilier – seklers historia, handel och teknologi

Karavanerna på den mytomspunna Sidenvägen spred under århundraden eftertraktade varor i båda riktningarna genom Eurasien, trots höga kostnader och strapatser. Sidenet kom att påverka ekonomi, mode och textilt hantverk under mycket lång tid. Men handeln var inte problemfri. Olika makthavare behärskade Asiens ökenvägar och bergspass, och påverkade de politiska och tekniska villkoren för produktion och handel. Nya arkeologiska utgrävningar har ökat vår kunskap om kultur, stil och religioner längs handelsvägen och dess förgreningar. I och med att européerna fann sjövägen till Kina minskade karavanvägarna i betydelse omkring 1500. I våra dagar har Sidenvägen fått en renässans, då en växande kulturturism uppstått längs delar av denna historiska handelsväg.

6/11 De första 400 åren 206 f.Kr. – 220 e.Kr.
Handynastiernas textilier, jade och lapis lazuli

13/11 Kinas tidiga textilkonst
Blomster, fåglar och rankor – mönster, färger och motiv i broderi, tygtryck och vävnader

20/11 Tangdynastin 618–906 e.Kr.
Tyger för kejsare, adel, fromma, handelsmän och cycklare i Kina och i västra Asien, innan islam

27/11 Mongolriket 1234–1368
Global sidenhandel och nya vävtekniker

4/12 Den långa mingperioden 1368–1644
Textilprakt och mönsterhegemoni under mingdynastin och det osmanska väldet

11/12 Ekon från Sidenvägen 1700–1900
Österns motiv i Europas väverier

Föreläsare Désirée Koslin, Professor of Fashion and Textile Studies, Fashion Institute of Technology, State University of New York
Programansvarig Anders Yrgård
Tid Sex måndagar kl. 14.00–15.45: 6/11–11/12
Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 550 kr
Arrangemang nummer 160

Vad skiljer och förenar judar, kristna och muslimer?

Judar, kristna och muslimer brukar kallas Abrahams barn, eftersom de alla räknar Abraham som stamfader och förebild. De vänder sig till samma Gud, som enligt religionernas bekännare har skapat världen och gett människorna livet som gåva, en gåva som skall förvaltas enligt givarens vilja. De grundläggande etiska idealen är gemensamma: ansvar för livet, skapelsen och medmänniskorna. Alla räknar också med att Gud har sänt profeter och budbärare för att förkunna livets värde och ansvar.

8/11 Judendomens uppkomst

Israels folks historia, Abraham, Mose och profeterna. Israels folk skapade en litteratur som bevarats i Bibeln. Den ger en inblick i deras tro på folkets uppgift som Guds profetfolk. Under tiden före vår tideräknings början växte tron på Messias fram. Hoten om förskingring gjorde att gemenskapen blev viktig. Manlig omskärelse, sabbatsfirande och matregler fick en viktig funktion.

15/11 Judendomens lära och utveckling

Det judiska folkets öden har växlat starkt, men religionen har hållit folket samman. År 1492 tvingades de lämna Spanien och en rik tid av gemenskap. Olika riktningar uppstod när förtrycket i Europa minskade. Förintelsen och staten Israel har haft stor betydelse.

22/11 Kristendomens uppkomst

Kristendomen uppstod som en följd av Jesus förkunnelse och livsöde. Förkunnelsen om Jesus som Messias blev det romerska rikets religion. Samtidigt formades den kristna läran om treenigheten och Jesus som gudomlig.

29/11 Kristendomens lära och utveckling

Kristendomen blev en världsreligion genom missionärer som nådde länder i hela Europa och Nya världen. Kyrkan var från början delad i en västlig och en östlig del. Den västliga splittrades genom reformationen. Den östliga består av nationalkyrkor; störst är den ryska.

6/12 Islams uppkomst

Islam uppstod genom Muhammeds förkunnelse under början av 600-talet. Enligt muslimernas tro mötte han ängeln Gabriel, som dikterade Koranen. Förkunnelsen skapade gemenskap mellan stammarna på Arabiska halvön och spreds genom deras erövringar till omgivande länder.

13/12 Islams lära och utveckling

Det grundläggande är tron på en Gud, som sänt profeter till världen för att vägleda människorna till ett bättre liv. Det viktigaste i detta livsideal är människans ansvar för sig och skapelsen. Detaljbud stärker gemenskapen. Politik har i modern tid skapat konflikter.

Obs! Serien gavs även våren 2017.

Föreläsare Christer Hedin, docent och universitetslektor i religionshistoria, Stockholms universitet

Programansvarig Anita Kruckenberg

Tid Sex onsdagar kl. 9.30–11.15:

8/11–13/12

Lokal Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 170

Evert Taubes universum

Nationalskalden Evert Taube behöver knappast någon presentation, ändå är han både som vispoet och människa märkligt svårfångad. Ingen skald har som Taube färgat vår bild av ”det svenska”, samtidigt är det svårt att hitta ett mer universellt konstnärskap än hans. Som ung bohem och äventyrare kom Taube att präglas av det tidiga 1900-talets motsägelser och kontraster. I hans visor och texter blandas nationalromantiska och kosmopolitiska drag, liksom det svenska med det exotiska, det arkaiska med det visionära. Genom hela sitt liv var han gränsöverskridande; liv och dikt smälte samman, liksom genrer, tider och världar. Det enda konstanta var Taubes egen rastlösa livsaptit vilket gör hans konstnärskap sällsynt levande.

I denna föreläsningsserie är Evert Taubes mångfacetterade visdiktning i centrum, men vi möter också flera av hans föregångare och förebilder, inspirationskällor från avlägsna tider och främmande kulturer liksom de som tolkat och inspirerats av Taube. Föreläsningarna illustreras rikligt med musik och bildspel.

13/9 Jag kommer av ett brusand' hav – barnet och bohemen

Evert Taubes bakgrund, uppväxt och unga liv som bohem, konstnär och äventyrare

20/9 Många hundra gröna mil – resenären och impressionisten

Taubes resor och rastlösa personlighet. Berättarförmåga, rese- och miljöskildringar. Platser, intryck, inspiration

27/9 Rosa på bal – människoskildraren och dramatikern

Taubes persongalleri, alter ego och förmåga till identifikation. Dialoger och dramatik

4/10 Som stjärnor små – naturkännaren och romantikern

Taubes känsla för natur – konkret och som metafor. Nationalromantiska uttryck och naturism

11/10 Diktaren och tiden – klassicisten och folkbildaren

Taubes traditionalism, historiesyn och inspiration från klassisk litteratur

18/10 Så länge skutan kan gå – humanisten och levnadskonstnären

Taubes karnevaliska tro på konsten, glädjen, skönheten, kvinnan och freden

Föreläsare Johanna Broman Åkesson, fil.dr i musikvetenskap, Stockholms universitet

Programansvarig Bengt Etzler

Tid Sex onsdagar kl. 12.30–14.15: 13/9,

kl. 13.00–14.45: 20/9–18/10

Lokal Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 180

Levande jazzhistoria – sex banbrytande jazzlegender

Detta är en fristående fortsättning på tidigare föreläsningsserier om levande jazzhistoria.

Musikern, orkesterledaren och estradören Ulf Johansson Werre spelar och exemplifierar själv från flygeln, med rösten och trombonen, spelar skivor och förklarar musikens uppbyggnad samt diskuterar musikexemplen ur ett historiskt perspektiv. Ulf berättar, analyserar och kåserar även kring personligt upplevda fenomen inom jazzhistorien.

Seriens fokus är att lyssna på, belysa, analysera och ge en utvecklad förståelse för sex av jazzens stora och banbrytande profiler. Vi jämför stilarter och konstnärliga uttryckssätt, studerar utvecklingslinjer och går under ytan på de musikaliska kvaliteterna som bygger upp dessa profilers känslomässiga och intellektuella magi.

Vid två tillfällen kommer Ulf att presentera en gäst med vilken han musicerar och diskuterar musik och skivexempel.

3/10 Duke Ellington

Från Harlem stride till en av världens mest kända orkesterledare

10/10 Ella Fitzgerald

Dansösen som blev rösten för The American Songbook

17/10 Arne Domnérus

Boxning, jazz och hästar – en slagkraftig lyriker

24/10 Oscar Peterson

1900-talets Liszt, teknik, swing, trioarrangemangens mästare

7/11 Billie Holiday

Den okonstlade skönhets melankoliska röst, glädje och sorg i samklang

14/11 Miles Davis

Från underfundig bebop till elektrorock, trumpetaren, soundskaparen

Föreläsare Ulf Johansson Werre, jazzmusiker och konstnärlig ledare

Programansvarig Bengt Etzler

Tid Sex tisdagar kl. 10.00–11.45:

3/10–24/10, 7/11, 14/11

Lokal Citykyrkan,

Adolf Fredriks kyrkogata 10, bv

Avgift 600 kr

Arrangemang nummer 190

Wienklassicismen – Haydn, Mozart och Beethoven!

Tiden mellan 1770–1830 brukar räknas som musikens wienklassiska period. Serien kommer att visa på skiljelinjer i den klassiska stilen mellan Haydn, Mozart och Beethoven. Vad angår den wienklassiska musiken oss i dag?

9/11 Wienklassicism – dess innebörd

Klassicism i bildkonst och litteratur. Wienklassicismen i det gustavianska Sverige

Föreläsare Måns Tengné, musikvetare, musikjournalist

16/11 Dagligt musikliv i dåtidens Wien

Ett myller av opera, kyrkomusik, symfonier, akademier och bymusikant

Föreläsare Måns Tengné

23/11 "Jag var skild från världen, därför var jag tvungen att vara originell"

Haydn, lakejen som blir en vördad nestor. Symfoni och stråkkvartett förvandlas från hovunderhållning till självständiga konstformer

Föreläsare Måns Tengné

30/11 "Tala när det behövs, och tala på ett sätt så att folk minns det"

Mozarts väg från underbarn till fri företagare och en "musikens Shakespeare"

Föreläsare Måns Tengné

7/12 Beethoven – uppbrott från klassicism

Eroica och nydanare, visionär och framtidens musik

Föreläsare Åke Holmquist, fil.dr i historia, Beethovenspecialist

14/12 Beethoven – ideologiernas gunstling

Under olika tidsepoker har Beethoven som tonsättare gjorts till en politisk ikon och "ockuperats" av skilda ideologier

Föreläsare Åke Holmquist

Programansvarig Monika Hammar Granberg

Tid Sex torsdagar kl. 10.00–11.45:

9/11–14/12

Lokal Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 200

Stockholmskyrkornas hemligheter

Likt dolda Da Vinci-koder bär våra kyrkor på hemligheter. Kyrkorna vittnar om den svenska historien, med kungar och drottningar, katastrofer och plötslig rikedom, liv och död, kärlek och hopp. De finns där: symbolerna, de glömda betydelserna, minnena och spåren av människor och deras liv under många hundra år. Landets ledande experter har valt ut det bästa och mest spännande av det du kan hitta i Stockholms kyrkor och guidar oss slagfärdigt och närgånget till dolda berättelser och glömda sammanhang, människors lycka och elände, historien och konsten, genom förbannelser, stormaktstida krig, relikier och mordmysterier.

Denna termin koncentrerar vi oss på kyrkorna i Gamla stan. Våra huvudciceroner är Thomas Magnusson, förlagschef vid Medströms bokförlag och Ingrid Sjöström, docent i konstvetenskap, Stockholms universitet. Vid flera tillfällen medverkar ytterligare experter.

Max 30 personer per grupp.

Reservation för eventuella ändringar som i så fall publiceras på Senioruniversitetets hemsida.

20/9 Riddarholmskyrkan

– de svenska kungarnas gravkyrka

Kyrkan började byggas omkring 1270 och är Stockholms enda bevarade medeltida klosterkyrka. Här finns även medeltidens kungar begravda såsom Magnus Ladulås och Karl Knutsson Bonde.

Grupp 1 kl. 13.00–14.30
Grupp 2 kl. 14.45–16.15
Mötesplats Huvudentrén, Birger Jarls torg,
Riddarholmen

27/9 Storkyrkan

– en medeltida tegelkyrka i ny skrud

I Storkyrkan, Stockholms domkyrka, har kungar krönts och prinsar och prinsessor gift sig. Kyrkan rymmer också storslagna minnesmärken från fornstora dar.

Föreläsare/guide Kristina Ljunggren, domkyrkokaplan med särskilt ansvar för konst, kultur och visningsverksamhet och Jan Svanberg, professor em i konstvetenskap, Stockholms universitet

Grupp 1 kl. 13.00–14.30

Grupp 2 kl. 14.45–16.15

Mötesplats Huvudentrén, Trångsund 1,
Gamla stan

4/10 S:ta Gertruds tyska kyrka – ett minnesmärke över Sveriges tyska historia

Tyska kyrkan var ursprungligen en gillestuga som tyskarna i mitten av 1600-talet lät bygga om till en hallkyrka i gotisk stil. I en brand 1878 förstördes kyrktornet och dess klockor. I samband med upprustningen byggdes ett 96 meter högt torn, som är Gamla stans högsta punkt. Orgeln är ett av stormaktstidens finaste musikinstrument.

Föreläsare/guide Hanna Enefalk, docent i historia, Karlstads universitet och Michael Dierks, kyrkomusiker, tyska församlingen

Grupp 1 kl. 12.30–13.30

Grupp 2 kl. 14.00–15.00

Mötesplats Svartmangatan 16, Gamla stan

11/10 Historiska museet

Museet har ett övergripande ansvar för svensk kyrklig konsthistoria. Det har bland annat en av världens främsta samlingar av medeltida träskulpturer, vilka ursprungligen stått i våra kyrkor. Från Stockholm finns bland annat det medeltida altarskåp som tidigare hade sin plats i Storkyrkan.

Grupp 1 kl. 13.00–14.00

Grupp 2 kl. 14.30–15.30

Mötesplats Huvudentrén, Narvavägen 13–17

18/10 Finska kyrkan – en ombyggd sporthall

Under många år fick den finska församlingen ha sina gudstjänster i tillfälliga lokaler eller samsas med andra församlingar. Det är först år 1725 som kung Fredrik I låter dem få sina egna lokaler. Samma år invigdes den finska kyrkan efter en ombyggnad av det s.k. lilla bollhuset under ledning av arkitekten Göran Adelcrantz.

Föreläsare/guide Pekka Turunen, tidigare kyrkoherde i finska församlingen

Grupp 1 kl. 13.00–14.00

Grupp 2 kl. 14.15–15.15

Mötesplats Slottsbacken 2 C, Gamla stan

25/10 Slottskyrkan – för en kung av guds nåde

Slottskyrkan är en kyrkosal på Stockholms slott och invigdes år 1754 av kung Adolf Fredrik och drottning Lovisa Ulrika, samtidigt med slottet. Carl Hårleman fullbordade kyrkans inredning i mitten på 1700-talet, till stora delar efter Nicodemus Tessin den yngres ritningar.

Grupp 1 kl. 13.00–14.00

Grupp 2 kl. 14.15–15.15

Mötesplats Slottsbacken 1, Gamla stan

1/11 Gamla synagogan – åter i judisk regi

Här låg det medeltida Vårfrugillet. Under riksdagarna fram till 1755 hade bondeståndet sin möteslokal här och under 1700-talet inrymdes stadens auktionskammare i huset. Från 1795 till 1870 låg här Judiska församlingens synagoga. Rester av dess samtida inredning finns kvar. I dag renoveras för Judiska museet.

Föreläsare/guide Yael Fried, intendent, Judiska museet

Grupp 1 kl. 13.00–14.00

Grupp 2 kl. 14.30–15.30

Mötesplats Själagårdsgatan 19, Gamla stan

Datum med reservation för att renoveringen är klar

Programansvarig Britt Olofsdotter

Tid Sju onsdagar 20/9–1/11

Avgift 850 kr, vissa entréavgifter tillkommer

Grupp 1 Arrangemang nummer 210

Grupp 2 Arrangemang nummer 220

Biografernas arkitekturhistoria

Biografens historia är rätt sammanlänkad med 1900-talet. Film visades första gången offentligt 1895. Från 1900-talets första år och framåt är lokaler där film visas en självklar del av den moderna staden. Denna föreläsningsserie följer biografens arkitekturhistoria genom 1900-talet fram till våra dagar. Genom hela serien kommer andra typer av samlingslokaler att fungera som jämförelsematerial. Konsert- och operahus samt aulor är även de samlingslokaler där uppmärksamheten riktas åt ett håll precis som i biografen. Genom föreläsningsserien kommer såväl svenska som internationella exempel att diskuteras.

9/11 De första filmvisningslokalerna

Om filmen som nytt fenomen samt hur filmvisning gick till och var.

16/11 Biografen blir en egen byggnadstyp

Vad är biografen för slags nöjeslokal? Likheter och skillnader jämfört med lokaler avsedda för opera och teater.

23/11 Den modernistiska biografen

Hur filmvisningslokaler under 1920- och 30-talen blir något av modernistiska mönsterbyggnader.

30/11 Biografen efter guldåldern

Olika sätt att möta konkurrens från TV, video etc. Om ombyggnader av stora premiärbiografer och idéerna bakom biograftypen Filmstaden.

7/12 Biografens renässans

Hur äldre biografer återupptäckts och ”räddas”. Intresset för biograflokaler kan resultera i nya funktioner för äldre lokaler.

Föreläsare Peder Fallenius, fil.dr, verksam vid The Swedish Program, Handelshögskolan i Stockholm
Programansvarig Britt Olofsdotter
Tid Fem torsdagar kl. 16.00–17.45: 9/11–7/12
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 500 kr
Arrangemang nummer 230

Se nutida konst i stimulerande sällskap

En bra konstvisning är en utmärkt ögonöppnare. Vi ser mycket mer. I höst bjuder vi på ett fullmatat och varierat program med början på Artipelag med keramik av Edmund de Waal, keramiker och författare, och måleri av italienaren Giorgio Morandi. Hertha Hillfons keramik ser vi i en ny kulturhall på Skeppsholmen och Marianne Lindberg De Geer visar själv sin utställning i Färgfabriken. På Historiska museet visas den hyllade utställningen *History Unfolds* och i Bonniers konsthall ser vi den aktuella utställningen *Bilden av krig*. Vi slutar vår vandring på Kungliga Konsthögskolan.

Mer information om utställningarna och färdvägar finns på respektive konsthalls hemsida.

Max 30 deltagare.

Reservation för eventuella ändringar som i så fall publiceras på Senioruniversitetets hemsida

27/9 Artipelag Stillhet i konsten

Tills nu har vi mest känt Edmund de Waal som författaren till *Haren med bärnstensögon* eftersom hans konstkeramik aldrig tidigare visats i Sverige. Nu ses hans verk tillsammans med målningar av den italienske konstnären Giorgio Morandi, vars stilleben av vardagsföremål har inspirerat de Waal enligt hans uttalanden.

Föreläsare Bo Nilsson, konsthallschef
Till Artipelag Buss 474 till Gustavsbergs centrum, byte till buss 468, hållplats Hålludden
Tid kl. 13.30–15.00

4/10 Hertha Hillfon c/o Skeppsholmen Ett liv i lera

När pengarna inte räckte till gjorde Hertha Hillfon bl.a. möbler i lera. Nu finns det sedan i våras en kulturmötesplats på Skeppsholmen, tillägnad henne. I det gamla badhuset visas verk ur Hertha Hillfons vänners samling. Dessutom får vi glimtar ur hennes liv genom bilder, inspelade samtal och filmer.

Föreläsare Calle Forsberg, keramiker
Till Skeppsholmen Buss 65 till Svensksundsvägen 21
Obs! tiden kl. 16.15–17.45

11/10 Färgfabriken

Konstnär med många uttrycksmedel

Marianne Lindberg De Geers retrospektiva utställning heter *Full Speed Ahead* där hon visar verk ur sitt mångskiftande konstnärskap. Vi får se målningar, skulpturer, collage men även filmer och ljudverk och höra mer om hennes aktiva deltagande i kulturdebatten.

Föreläsare konstnären själv
Till Färgfabriken Lövholsbrinken 1
T-bana: Liljeholmen, Tvärbana: Trekanten
Tid kl. 13.30–15.00

18/10 Historiska museet

Att utforska det gömda

Museet inbjöd svenska och internationella konstnärer att inspireras av de unika samlingarna. Resultatet blev den spännande utställningen *History Unfolds*, mycket uppskattad och nominerad till Årets utställning 2016.

Föreläsare Susanna Zidén, projektledare
Adress Narvavägen 13–17
Tid kl. 13.30–15.00

25/10 Bonniers Konsthall

Hur ser vi på krigets bilder?

I utställningen *Bilden av krig* deltar ett stort antal samtida konstnärer från hela världen. Här ställs många aktuella frågor: Vill bilderna chockera, uppmärksamma, avslöja och visa på krigets verklighet? Vad händer med dem som avbildar och med dem som avbildas?

Föreläsare Theodor Ringborg, curator
Adress Torsgatan 19
Tid kl. 13.30–15.00

1/11 Kungliga Konsthögskolan

Här skapas framtidens konst

Vår serie slutar med ett besök på Konsthögskolan. Vi får tillfälle att besöka ateljéer och

verkstäder och höra skolledningen berätta om de olika utbildningarna. Vi avslutar med att delta i en diskussion med lärare och elever. Enkel för-
tärning till självkostnadspris.

Föreläsare någon ur skolledningen

Guide Åsa Andersson, forskningskoordinator
Adress Buss 65 till Flaggmansvägen 1, Skeppsholmen

Obs! tiden kl. 14.00–16.30

Programansvariga Tove Faye-Wevle
och Elisabet Tjernlund

Tid Sex onsdagar 27/9–1/11

Avgift 850 kr, vissa entréavgifter tillkommer

Arrangemang nummer 240

Konstutställningar i höst Internationella storheter

Finland fyller i år 100 år och det märks också i konstvärlden. Nationalmuseum Design på Kulturhuset visar en stor privat samling av finsk design och konsthantverk och Millesgården presenterar en utställning med fyra finska kvinnliga konstnärer – alla mycket framstående. Verk av amerikanskan Louise Nevelson visas på Moderna museet och fransk kubism flyttar in på Prins Eugens Waldemarsudde, men också svenskt, Helga Henschen på Thielska galleriet.

Mer information finns på museernas hemsidor. Välj dag, tid och arrangemangsnummer efter schemat här intill.

Max 28 personer per grupp.

Reservation för eventuella ändringar som i så fall publiceras på Senioruniversitetets hemsida

Obs! Av administrativa skäl är det inte tillåtet att boka flera tider. Du riskerar i så fall att förlora din plats.

1. Nationalmuseum Design på Kulturhuset Finsk form i 100 år

Rafaela och Kaj Forsblom samlade finska designföremål och konsthantverk i många år. Nu visas delar av deras unika samling, bl.a. glas, möbler och keramik i Kulturhuset, plan 4. Här finns verk av Alvar och Aino Aalto, Kaj Franck och Maija Isola m.fl.

Föreläsare Helén Hallgren Archer, intendent/
Göran Ståhle, fil.mag.

2. Moderna museet Aldrig tidigare i Sverige

Louise Nevelson, en internationellt mycket uppmärksam konstnär, hade ryska rötter men kom tidigt till USA. Hon avled 1988 och är mest känd för sina arbeten i trä. Nu kan vi se hennes

konst för första gången i Sverige, bl.a. skulpturer och träreliefer. Samtidigt visas också nutida svenskt fotografi.

Föreläsare Göran Ståhle/Staffan Redin, konstnär

3. Thielska Galleriet Barnbarnets konst på plats

Helga Henschen skulle i år ha fyllt 100 år. Denna mångsidiga konstnär var barnbarn till Ernest Thiel och nu finns verk av henne i det gamla palatset. Vi får bl.a. se målningar, skulpturer, affischer och exempel på hennes satiriska teckningar.

Föreläsare Cecilia Gottfridsson, fil.kand./
Göran Ståhle

4. Millesgården Fyra finskor

De har alla haft avgörande roller för den finska modernismens konsthistoria: Helene Schjerfbeck, Sigrid Schauman, Ellen Thesleff och Elga Sesemann. Här presenteras dessa begåvade konstnärer i en stor utställning producerad av Ateneum i Helsingfors.

Föreläsare Karin Olsson, fil.kand./
Cecilia Gottfridsson

5. Prins Eugens Waldemarsudde Fransk kubism och svensk textil

Fransmannen André Lhote anslöt sig på tidigt 1900-tal till den kubistiska rörelsen och startade på 20-talet en konstskola där många svenskar var elever, bl.a. Olle Baertling, Hugo Zuhr och Bengt Lindström. Vi ser också verk av textilkonstnär Annika Ekdahl som vunnit stor uppskattning för sina stora vackra gobelänger.

Föreläsare Göran Ståhle/Staffan Redin

Konstnärlig ledare Helén Hallgren Archer

Programansvarig Elisabet Tjernlund

Avgift 850 kr

Fri entré National Museum Design på Kulturhuset, plan 4, i övriga museer tillkommer entréavgift

Tid Fem onsdagar 11/10–15/11, ej 1/11

kl. 11.15–12.45 *Arrangemang nummer* 250

kl. 13.30–15.00 *Arrangemang nummer* 260

kl. 15.15–16.45 *Arrangemang nummer* 270

Tid Fem torsdagar 12/10–16/11, ej 2/11

kl. 11.15–12.45 *Arrangemang nummer* 280

kl. 13.30–15.00 *Arrangemang nummer* 290

kl. 15.15–16.45 *Arrangemang nummer* 300

Tid Fem fredagar 13/10–17/11, ej 3/11

kl. 11.15–12.45 *Arrangemang nummer* 310

kl. 13.30–15.00 *Arrangemang nummer* 320

En resa genom medicinen med Nobelpris som guide (del II)

Våren 2017 diskuterades bland annat smittämnen och immunförsvaret, cancer och betydelsen av molekylära undersökningar av vår arvs massa. I höst skall utvecklingen inom andra delar av medicinen, som gett flera Nobelpris, behandlas. Nya möjligheter att undersöka inre organ har revolutionerat den moderna medicinen och bland dessa har datortomografi och nukleomagnetisk resonans (NMR) uppmärksammats genom priser till Cormack och Hounsfield (1979) respektive Lauterbur och Mansfield (2003). Möjligheten att förebygga och behandla hjärt-kärlsjukdomar har förändrats dramatiskt och Nobelpris har tilldelats Einthoven, upptäckaren av elektrokardiogrammet (EKG), och Forsman och Richards, som utvecklat hjärkateteriseringen. En föreläsning ägnas framväxten av kemisk och funktionell kunskap om steroider och steroler (Bloch och Lynen 1964 och Brown och Goldstein 1985) som lett till utveckling av statiner för att förebygga ateroskleros. Framsteg inom ortopedi skall också diskuteras trots att detta område, liksom kirurgi i stort, inte uppmärksammats med Nobelpris.

18/9 Hjärnan och dess funktioner

Medvetandet och vår personlighet.

Arv och miljö. Val av livsstil.

Föreläsare Erling Norrby, professor em i virologi, Karolinska institutet, f.d. ständig sekreterare vid Kungl. Vetenskapsakademien

25/9 Nya undersökningsmetoder att se inre organ

Ultraljud, PET, MR

Föreläsare Peter Aspelin, professor em i röntgenologi, Karolinska institutet

2/10 Hjärt-kärlsjukdomar

EKG, hjärkateterisering, ”shunts”, pacemaker, transplantation, nya farmaka

Föreläsare Lars Rydén, professor i kardiologi, Karolinska institutet

9/10 Reservdelsmänniskan, robotar

Föreläsare Li Felländer-Tsai, professor vid Karolinska institutet, enheten för ortopedi och bioteknologi, och överläkare vid Huddinge sjukhus

16/10 Steroider och steroler. Statinbehandling

Föreläsare Erling Norrby och Ulf de Faire, seniorprofessorer vid Karolinska institutet

23/10 Framtidens molekylära medicin, återbesökt

Livets uppkomst och människans plats i livets träd. En ny syn på smittämnen. En virocentrisk världsbild

Föreläsare Erling Norrby

Programansvariga Kai-Inge Hillerud och Lars-Johan Norrby

Tid Sex måndagar kl. 11.45–13.30:

18/9–23/10

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 330

Upptäckten av jorden och grannarna i rymden

Det tog mänskligheten lång tid att få grepp om hur vår jord är beskaffad och hur naturen och klimatet har förändrats med tiden. Denna serie behandlar dessutom hur vår kunskap om planeterna har utvecklats genom åren. Vi tar också del av senaste nytt kring några aktuella europeiska rymdprojekt med svenskt deltagande, där kroppar i vårt solsystem liksom planeter som kretsar kring andra stjärnor studeras i detalj.

21/9 Upptäckten av jorden

Föreläsare Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, Uppsala universitet

28/9 Jorden, så ock på himmelen – hur vi fann vår hemplanet i kosmos

Föreläsare Anders Nyholm, doktorand i astronomi, Stockholms universitet

5/10 Utforskningen av kontinenternas rörelser och jordens inre

Föreläsare Alasdair Skelton, professor i geologi, Stockholms universitet

19/10 Framtida europeiska rymdprojekt

Föreläsare Malcolm Fridlund, professor i astronomi och rymdforskning, Leidens universitet samt Onsala rymdobservatorium, Chalmers tekniska högskola

26/10 Vad lärde Rosetta oss om kometer, om solsystemets ursprung och om rymdnavigation?

Föreläsare Gabriella Stenberg Wieser, rymdforskare, Institutet för rymdfysik, Kiruna

Programansvarig Gösta Gahm

Tid Fem torsdagar kl. 13.00–14.45:

21/9–26/10, ej 12/10

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 340

På forskningsfronten – mycket nytt

Inom den naturvetenskapliga och tekniska forskningen görs hela tiden framsteg. Många av dessa bidrar till den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden, men har inga omedelbara implikationer för gemene man. Andra åter kan omgående bidra till samhällsutvecklingen i form av bättre beslutsunderlag eller nya och bättre produkter. I denna föreläsningsserie ges exempel från några spännande områden på vad som är aktuellt inom forskningen just nu.

9/11 Ett nytt fönster har öppnats för studier av extremt energirik strålning från rymden

Massiva stjärnor exploderar slutligen som supernovor. Då kastas stjärnornas yttre höljen ut, men lämnar kvar kompakta kroppar, svarta hål eller neutronstjärnor. Extremt energirik röntgen- och gammastrålning sänds ut från omgivande gas. Från en ny typ av röntgenteleskop, som utvecklats vid KTH, har två sådana röntgenkällor studerats. Teleskopet flyger med en ballong, stor som Globen. Hur gick flygningen till, och vad har vi lärt oss?

Föreläsare Mark Pearce, professor i astro-partikelfysik, Kungliga Tekniska högskolan

16/11 Vad kan man åstadkomma med genkniven CRISPR/Cas9 – och kommer man att få tillstånd till det?

Genkniven innebär mer precis och pålitlig teknik för att påverka DNA-strängar i cellkärnor. Den kan användas för att göra ändringar i arvsmassan hos olika organismer. Växter som av lagen klassificeras som "genetiskt modifierade" omgärdas av ett omfattande regelverk, medan växter som inte gör det tillåts helt utan restriktioner. CRISPR/Cas9 utmanar grunden för denna distinktion, och detta har lett till ett "legalt limbo" för EU att brottas med.

Föreläsare Stefan Jansson, professor i växters cell- och molekylärbiologi, Umeå Plant Science Centre, Umeå universitet

23/11 Robotar och artificiell intelligens – Vem väntar runt hörnet?

Är det en kuslig framtidsvision eller en nödvändighet att robotar en dag kanske tar hand om de äldre? Helt nyligen har robotar börjat ta de första stegen in i hem och sjukhus. Trots detta har de inte lyckats motsvara de högt ställda förväntningarna från 1950- och 60-talen. Då var den allmänna meningen, hos vetenskapsmän och ingenjörer såväl som hos allmänheten, att vi vid millennieskiftet skulle ha intelligenta robotar som betjänter, vänner eller kolleger.

Föreläsare Danica Kragić Jensfelt, professor i datalogi, Kungliga Tekniska högskolan

30/11 Interaktionen mellan kropp och teknik

Det finns en oro bland människor för modern teknik. Många anser att den hamnar mellan oss själva och omvärlden – att vi blir avskärmade. På samma sätt som en hammare kan vara skön att hålla i och bli en förlängning av kroppen, borde vi kunna skapa skön digital teknik. Den ska fungera som en förlängning av oss själva. Vad vi människor längtar efter är de prylar som gör att vi kan vara med i, och vara en del av, den verkliga världen.

Föreläsare Kristina Höök, professor i interaktionsdesign, Kungliga Tekniska högskolan

7/12 Visst klarar vi omställningen till förnybart till 2050!

En av de viktigaste framtidsfrågorna är hur vi ska klara klimatutmaningen och bygga ett hållbart samhälle, samtidigt som vi måste lösa vårt behov av energi. Vi är mitt uppe i en omstrukturering av energisystemet, där el från förnybara energikällor kommer att betyda allt mer, och detta fordrar ett nytt tankesätt med helhetssyn som utgångspunkt.

Föreläsare Gunnar Fredriksson, fil.dr, senior adviser, Energiföretagen Sverige

Programansvarig Ingvar Isfeldt

Tid Fem torsdagar kl. 12.00–13.45:

9/11–7/12

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 350

Matematikens historia

Mycket av dagens matematik har sitt ursprung i grekernas geometri, irrationella tal och kägelsnitten. Det går en röd tråd från denna matematik, som skapades för tusentals år sedan, till 1600-talets analytiska geometri och vidare via Isaac Newtons mekanik och differential- och integralkalkyl fram till dagens teorier för ljus, ljud och elektriska apparater.

9/11 Geometri och logik – den grekiska guldåldern

Om Euklides Elementa, om Apollonios teori om kägelsnitten, som kom till användning efter nästan två tusen år när Johannes Kepler visade att jordens bana är ellipsformad, samt om den oroväckande upptäckten av tal som inte kan skrivas som kvoten av två hela tal.

16/11 Algebra – att räkna med bokstäver

Vägen till algebrans effektiva symbolspråk och metoder att lösa problem har varit lång och mödosam. Här berättas om den arabiske

matematikern al-Khwarizmi (800-talet), de indiska siffrorna, René Descartes koordinat-system samt något om den moderna algebran – ett viktigt hjälpmedel i både matematik och andra vetenskaper.

23/11 Naturens ekvationer eller rörelsens matematik

På 1600-talet skapade matematikerna Isaac Newton och Gottfried Wilhelm Leibniz differential- och integralkalkylen, vilken är matematikens språk för kontinuerliga förändringar, dvs. fenomen liknande en planets rörelse kring solen, en vätskas rörelse eller arbetet som en cyklist utför.

30/11 Den matematiska analysen utvecklas och nya grenar inom matematiken växer fram

När sambandet mellan derivata och integral upptäcktes föddes den matematiska analysen. Denna utvecklades med stor entusiasm av klanen Bernoulli på 1700-talet. Deras samtida, Leonard Euler, kan kallas ”matematikens Mozart”. Han var sprudlande idérik och produktiv, bl.a. inom kombinatorik och topologi.

7/12 ”Naturligtvis har vi hört talas om Beethoven, men vem är den där Gauss?”

Citatet av forskaren och författaren C P Snow är högst giltigt. För när hör vi egentligen talas om matematiker? På 1800-talet verkade bl.a. Carl Friedrich Gauss, ”Matematikens konung”, och Bernhard Riemann. Deras icke-euklidiska geometri använde Albert Einstein i sin relativitetsteori.

14/12 Arbetar snabbt, glömmer inget, lagrar stora mängder data, gör precis som vi säger – och gör det rätt

Datorerna ger tidigare oanade möjligheter att utföra komplicerade beräkningar och behandla stora mängder data. Några av de viktigaste forskningsområdena inom dagens matematik är att finna effektiva algoritmer för beräkningar och att utveckla metoder för att programmera datorerna.

Föreläsare Jockum Aniansson, tekn.dr,
Kungliga Tekniska högskolan

Programansvarig Kristin Dahl

Tid Sex torsdagar kl. 14.30–16.15:

9/11–14/12

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kronor

Arrangemang nummer 360

Är Sveriges beredskap god – klarar vi ett krig?

Statsmakterna bedömer att Sveriges säkerhetspolitiska läge har försämrats de senaste åren. Denna bedömning görs mot bakgrund av Rysslands agerande i Ukraina, annekteringen av Krim samt den ryska militära upprustningen. Samtidigt som detta sker ökar sårbarheten i det svenska samhället, och vi ser nya hot mot den nationella säkerheten såsom terrorism, cyberattacker och påverkanskampanjer. Efter flera år av neddragningar inom försvaret står de nationella säkerhetsfrågorna i dag högt upp på den politiska agendan.

Denna föreläsningsserie belyser hur den svenska säkerhetspolitiken har utvecklats under lång tid och vilken förmåga det svenska totalförsvaret har att i dag klara den allvarligaste händelsen: ett krig. Vi studerar också krishantering på nationell nivå.

27/9 Perspektiv på säkerhet och försvar

Vi gör en historisk tillbakablick och studerar hot mot Sverige under skilda epoker. Vi ser på Sveriges försvarsförmåga under olika skeenden samt belyser våra internationella samarbeten och fredsbevarande insatser utomlands. Vi diskuterar också dagens nationella säkerhetsstrategi. *Föreläsare* Jacob Westberg, lektor i säkerhetspolitik och strategi, Försvarshögskolan

4/10 Nya hot

Vi läser dagligen om IT-attacker, påverkanskampanjer eller terrordåd. Försök att påverka en annan stat med i första hand icke-militära medel s.k. hybridkrigföring, diskuteras. Hur skall Sverige förhålla sig till de nya hoten? Är utanförskap, social oro och utvecklingen mot parallella samhällen ett hot mot vår nationella säkerhet? *Föreläsare* Lars Nylén, f.d. rikskriminalchef och f.d. generaldirektör för Kriminalvården

11/10 Vad är totalförsvaret?

Regeringen och riksdagen har beslutat att Sverige skall bygga upp ett nytt totalförsvaret. Hur såg det tidigare ut och hur kan ett nytt totalförsvaret utformas för framtiden. Vi diskuterar hur ansvaret bör fördelas mellan den offentliga sektorn, näringslivet, civilsamhället och den enskilde individen.

Föreläsare Björn Körlof, f.d. generaldirektör för Styrelsen för psykologiskt försvar och f.d. generaldirektör för Pliktverket

18/10 Militärt försvar – varför då?

I denna föreläsning beskrivs hur den svenska militära förmågan har sett ut under olika epoker och vilka hot vi bedömde att vi behövde kunna

försvara oss mot. Vi reder ut hur Försvarsmakten ser ut i dag och vilken förmåga den bedöms ha.
Föreläsare Karis Neretnieks, generalmajor och f.d. chef för Försvarshögskolan

25/10 Hur hanterar vi en kris?

Sverige har upplevt flera kriser på nationell nivå, t.ex. den ryska ubåten U137 som gick på grund i Blekinge skärgård och Estoniakatastrofen. Närmare i tid ligger tsunamin och den stora skogsbranden i Västmanland – alla händelser som ställde stora krav på krishantering på högsta nivå. Hur är svensk krishantering uppbyggd?
Föreläsare Bengt Sundelius, professor em, Uppsala universitet och Försvarshögskolan

1/11 Totalförsvaret och framtiden

Vi har i tidigare föreläsningar beskrivit hur Sverige har byggt upp en nationell säkerhet och ett totalförsvaret utifrån de förutsättningar som rådde då. Vi ”knyter ihop säcken”, drar slutsatser från vad vi lärt oss och svarar på frågan: Vad gör vi nu?

Samtalsledare Bo Richard Lundgren, f.d. chef för Institutet för högre totalförsvaretsutbildning, Försvarshögskolan
Övriga medverkande Björn Körlof, Bengt Sundelius, Lars Nylén

Programansvariga Ing-Marie Persson, Bo Irlblad, Peter Fagerlund
Tid Sex onsdagar kl. 9.30–11.15: 27/9–1/11
Lokal: Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift: 550 kr
Arrangemang nummer 370

Hårdare bud – Europa 2017

Flera europeiska länder har i år viktiga val. Förra året röstade britterna för utträde ur EU. Vissa länders ekonomi har medvind, andra krisar. Flyktingsituationen skapar konflikter mellan länderna, och inom länderna växer högerpopulismen och polariseringen. Osäkerheten om vilken politik USA kommer att föra och rysk expansion i närområdet ställer nya krav på europeisk sammanhållning. Strax efter det tyska valet startar vår föreläsningsserie.

28/9 Europas utmaningar och den transatlantiska länken

Föreläsare Ulrika Mörth, professor i statsvetenskap, Stockholms universitet och Jan Hallenberg, professor em i statsvetenskap, Försvarshögskolan

5/10 Tyskland – Europas stormakt i ett nytt politiskt landskap

Föreläsare Carl Tham, Sveriges f.d. ambassadör i Tyskland och författare

12/10 Brexit – hur kunde det hända, och framför allt, hur ska det gå?

Föreläsare Staffan Sonning, Sveriges Radios ekonomikorrespondent, baserad i London

19/10 Frankrike – terrorattentat, djupa politiska motsättningar och populism på frammarsch

Föreläsare Olle Svenning, journalist och författare

26/10 Flyktingkrisen – vilka följder får den för Europa?

Föreläsare Alice Petrén, Sveriges Radios migrationskorrespondent och författare

2/11 Säkerhet och försvar – vilka hot möter Europa och hur samarbetar länderna?

Föreläsare Katarina Engberg, fil.dr i freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet, och säkerhetspolitisk expert

Programansvariga Cecilia Bäcklander och Christina Eidem
Tid Sex torsdagar kl. 9.30–11.15: 28/9–2/11
Lokal Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 550 kr
Arrangemang nummer 380

Det fria ordet

Den svenska tryckfrihetsförordningen har 250 år på nacken och var den första lag i världen som gjorde tryckfrihet och offentlighetsprincip till en medborgerlig rättighet. Grundidén består men måste ständigt försvaras när myndigheter, organisationer och lobbygrupper kräver inskränkningar och förbud. Och vad händer när vem som helst via nya medier kan nå ut med inte bara information och åsikter, utan också kränkningar och falska nyheter?

6/11 Tryckfrihet och offentlighetsprincip under 250 år

Föreläsare Johan Hirschfeldt, f.d. JK, f.d. hovrättspresident

13/11 En pressombudsmans utmaningar och hur svenska medier hanterade nationella trauman – mordet på Olof Palme, Estoniakatastrofen och tsunamin

Föreläsare Yrsa Stenius, journalist och författare, f.d. Allmänhetens pressombudsman

20/11 Hur starkt står public service när medielandskapet förändras och nya politiska vindar blåser?

Föreläsare Cilla Benkö, VD för Sveriges Radio

27/11 Lokalpressen och Sveriges vita fläckar

Föreläsare Gunilla Kindstrand, journalist, f.d. kulturchef på Mittmedia, ordförande i Konstnärsnämnden

4/12 Näthat, hämndporr och misshandelsfilmer – om skyddet för yttrandefrihet och integritet på internet

Föreläsare Mårten Schultz, professor i civilrätt, Stockholms universitet

11/12 Konsten och friheten

Föreläsare Carl Johan De Geer, konstnär och författare

Programansvariga Cecilia Bäcklander och Tove Faye-Wevle

Tid Sex måndagar kl. 9.30–11.15:

6/11–11/12

Lokal Katasalen ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 390

Kinas väg – från himmelskt imperium till global stormakt

Kinesiska vägval är avgörande för fattigdom, klimat och fred i världen. Kina är i stark omvälvning och miljoner människor i världens största land har lyfts ur misär. Samtidigt är landet en enpartistat med stora inhemska utmaningar. Sex föreläsare berättar om 3000 år av historia, om 1900-talets revolution, om vardagsliv, ekonomi, litteratur och Kinas roll i världen.

Obs! Serien gavs även våren 2017.

6/11 Konfucius betydelse i Kinas historia

Konfucius (551–479 f.Kr.) var den första kinesiska tänkare vi känner till namnet, och konfucianismen var under tvåtusen år statsfilosofi i Kina.

Föreläsare Torbjörn Lodén, professor em i Kinas språk och kultur, Stockholms universitet

13/11 Sidenvägen

– ett begrepp med lång historia

Från ett nätverk av handelsvägar mellan Kina och Europa till en illegal handelsplats på nätet. *Föreläsare* Håkan Wahlquist, antropolog, förestandare för Sven Hedins stiftelse vid Kungl. Vetenskapsakademien

20/11 En annan värld

– minnen från Kina 1961–1962

I början av 60-talet studerade den unga Cecilia Lindqvist i ett Kina som präglades av fattigdom och revolutionens sociala och ekonomiska om-

välvningar. Hon lånade en kamera och dokumenterade sin omgivning.

Föreläsare Cecilia Lindqvist, författare, fotograf, professor och sinolog

27/11 Så fungerar Kina

– från opiumkrig till supermakt

Ola Wong berättar utifrån sin bok Peking-syndromet om hur enpartistaten fungerar och hur Kinas självbild har förändrats genom åren.

Föreläsare Ola Wong, journalist, författare och sinolog

4/12 Kina i världen

Dagens Kina är globaliseringens stora vinnare och det viktigaste landet i den maktförskjutning där västvärldens dominans försvagas och andra aktörer stiger fram.

Föreläsare Börje Ljunggren, asienkännare och författare, Sveriges f.d. ambassadör i Kina

11/12 När hundra blommor blommar

– kinesisk litteratur i dag

Kinas moderna litteratur är starkt påverkad av enpartistatens krav på likformighet och politisk kontroll. Men mångfalden i jättelandet är ändå stor.

Föreläsare Anna Gustafsson Chen, sinolog, bibliotekarie och översättare

Programansvariga Cecilia Bäcklander och Torbjörn Lodén

Tid Sex måndagar kl. 11.45–13.30:

6/11–11/12

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 600

Finland 100 år

Den 6 december i år firar Finland 100 år som självständig nation. Vårt grannland i öster har en historia som är nära anknuten till Sveriges historia, men det finska folkets erfarenheter skiljer sig på ett avgörande sätt från det svenska folkets erfarenheter. Programmet lyfter fram avgörande händelser i landets historia och hur dessa händelser påverkat och påverkar det finska samhället i dag. Finskt kulturliv – litteratur, film och design har också en given plats i programmet.

9/11 Finlands självständighetstid – en historia om krig och fred

Föreläsare Lars Ericson Wolke, professor i militärhistoria vid Försvarshögskolan och docent vid Åbo Akademi.

16/11 Nedslag i Finlands kultur och litteratur

Föreläsare Meddelas vid kursstart.

23/11 De finska krigsbarnens historia

Föreläsare Kai Rosnell, journalist och sekreterare i Riksförbundet Finska Krigsbarn

30/11 Finland och Sverige

– likheter och olikheter

Föreläsare Yrsa Stenius, publicist och författare, f.d. chefredaktör och Allmänhetens pressombudsman

7/12 Konsten att överleva – exemplet Finland

Föreläsare Bengt Lindroth, journalist och tidigare bl.a. Nordenkorrespondent för Sveriges Radio

14/12 Finsk design under 100 år

– littala, Marimekko, Nokia m.fl.

Föreläsare Désirée Koslin, PhD in Art History, New York University, professor vid Fashion Institute of Technology, State University of New York

Programansvariga Peter Fagerlund och Bo Irlblad

Tid Sex torsdagar kl. 9.30–11.15:

9/11–14/12

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 610

Språklig brytning – personlighetsmarkör eller kommunikationshinder?

Att bryta kan ses som något som markerar individens personlighet. En tydlig brytning kan också medföra olika slags problem i kommunikationen. Syftet med serien är att öka förståelsen av vad brytning består av och vad brytning innebär i kontakt mellan olika grupper av talare. Som exempel: Hur ser en ”främmande” brytning på svenska ut? Hur ser svenskars brytning – t.ex. på engelska eller spanska – ut? Vilka drag överför vi själva till främmande språk? Vad i en främmande brytning kan vara störande, respektive inte störande, för förståelsen? Vilka sociala implikationer medför olika sorters brytning? Hur förhåller sig utländska brytningar till dialektala varianter? Vad förutom uttalet kan ge mottagaren ett intryck av brytning? Grammatik, ordförråd, diskursstruktur, kroppsspråk?

18/9 Sådant modersmål, sådan brytning

Utländsk brytning handlar oftast om att överföra ljudmönster från modersmålet till ett annat språk. Därför får olika brytningar typiska särmärken som gör dem lätta att känna igen. Vi ska lyssna på och försöka förklara några brytningar, bland andra de engelsk-svenska och svensk-engelska.

Föreläsare Olle Engstrand, professor em i fonetik, Stockholms universitet

25/9 Hur uppfattas förortssvenska av samhällets ”grindvakter”?

Nyare former av språklig variation väcker ofta starka reaktioner. Vilka uppfattningar har s.k. grindvakter (rekryterare, arbetsförmedlare osv.) om olika sorters ”svenska med något utländskt”? Hör de skillnad mellan olika typer av variation? Och hur bedömer de språket – och dess talare? *Föreläsare* Ellen Bijvoet, lektor i svenska som andraspråk, Uppsala universitet

2/10 Främmande brytning

– inte bara en fråga om uttal

Främmande brytning associeras främst med avvikande uttal: dels språkljud, dels rytm och språkmelodi. Språkens ”artikulationsbaser” (grundinställningar för talapparaten) spelar också roll för uppfattningen av främmande brytning. Men annorlunda uttal bör ses ihop med andra normavvikelser i ordval, grammatik, diskursstruktur och kroppsspråk.

Föreläsare Lars Fant, professor em i romanska språk, Stockholms universitet

9/10 Rätt intonation på fel språk

Utifrån exempel på tal av svenska som andraspråk samt av centralsvenska som andradialekt, tas intonationsavvikelser upp. I det första fallet handlar det om avvikelser ifrån grundläggande drag i centralsvenskans intonation. I det andra fallet är det fråga om talare av skånsk härkomst som gått över till att tala centralsvensk varietet. *Föreläsare* Tomas Riad, professor i nordiska språk, Stockholms universitet

16/10 Spanska med svensk intonation

Språkundervisning handlar vanligtvis om ordförråd och grammatik. Mindre ofta uppmärksammas språkets melodi och rytm, trots dessas avgörande betydelse för hur vi uppfattar talarens avsikt. När svenska talare av spanska som främmande språk överför svenska tonala mönster kan på så sätt missförstånd lätt uppstå.

Föreläsare Berit Aronsson, lektor i spanska, Umeå universitet

23/10 Brytning hos tidiga och sena andraspråksinlärare

Tidiga andraspråksinlärare kommer oftast att så småningom tala som en modersmålstalare, medan de som börjat inläringen i vuxenålder oftast får någon grad av brytning. Undantag förekommer dock i ”båda riktningarna”. Vad betyder undantagen för vår kunskap om ålderseffekter, hjärnans mognad och en kritisk period för språkinläring?

Föreläsare Niclas Abrahamsson, professor i svenska som andraspråk, Stockholms universitet

Programansvariga Lars Fant, Anita Kruckenberg

Tid Sex måndagar kl. 9.30–11.15:

18/9–23/10

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 550 kr

Arrangemang nummer 620

Nobelpristagare inspireras av musik, litteratur och konst

Ett stort antal Nobelpristagare i de naturvetenskapliga disciplinerna är även intresserade av eller verksamma inom olika konstnärliga områden. Ett exempel är kemipristagaren Roald Hoffmann som skrev dikter och dramatik. Fysikpristagaren Lawrence Bragg var en mycket duktig tecknare och medicinpristagaren Hugo Theorell var en framstående violinist. Fysikpristagaren Richard Feynman spelade bongotrummor och blev en legend för studenterna och fysikpristagaren Theodor (The) Svedberg skapade vackra textilmönster.

Vi kommer att belysa Nobelpristagarnas livsverk och personliga historia. Hur ser sambanden mellan forskningen och det kulturella intresset/verksamheten ut, såväl på det personliga planet som ur ett teoretiskt perspektiv. Vilken roll spelar den konstnärliga begåvningen för forskningen?

4/10 Möten med Nobelpristagare

Några historier om naturvetenskapliga pristagare som föreläsaren har mött, i levande livet eller som studieobjekt. Ett urval som han förknippar med intresse för musik, litteratur och konst. Självskrivnen i sammanhanget är naturligtvis fiolspelaren Albert Einstein.

Föreläsare Anders Bárány, professor em, Stockholms universitet, f.d. vice museichef, Nobelmuseet

11/10 Hugo Theorell och musiken

Föreläsningen handlar om hur Hugo Theorells musicerande påverkade hans privata liv och arbete.

Föreläsare Töres Theorell, professor em i psykosocial medicin vid Karolinska institutet, vetenskaplig rådgivare vid Stressforskningsinstitutet, Stockholms universitet

18/10 Svenska Nobelpristagare i fysik och kemi – deras liv och kulturliv

Mellan naturvetenskaplig och humanistisk kunskap går en vattendelare i svenskt bildningsideal. Men är det i själva verket så att de befrämjar varandra, att talang och intresse inom det ena området också bidrar till det andra? Här får svenska Nobelpristagare i fysik och kemi stå som exempel.

Föreläsare Susanne Holmlund, kulturredaktör vid Sundsvalls Tidning, vetenskapsjournalist och författare till boken *De svenska Nobelpristagarna i fysik och kemi: åtta porträtt*

25/10 Bland skönandar, lirare och arrangörer med nobelpris

Fysikernas inställning och relation till musik och bildkonst och deras användning av konsterna illustreras med några exempel, däribland bongotrummspelaren Richard Feynman.

Föreläsare Bengt Gustafsson, professor em, institutionen för fysik och astronomi, Uppsala universitet

1/11 Det molekylärbiologiska laboratoriet i Cambridge

Historien om laboratoriet kan ge svar på en av de frågor som föreläsningsserien ställt: Kan ett kulturellt intresse verkligen vara till nytta för forskningen? Laboratoriet anställde formgivare som samarbetade med forskarna, en verksamhet som beskrevs i Nobelmuseets utställning *Design4Science 2008*.

Föreläsare Anders Bárány

Programansvarig Helga Messel

Tid Fem onsdagar kl. 10.30–12.15:

4/10–1/11

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 630

Seminarier

Kreativitetens gåta i idéhistorisk belysning

I alla tider har människan varit kreativ, men förklaringarna till att vissa varit mer nyskapande än andra har varierat. Seminarieserien ger en idéhistorisk översikt. Från föreställningar om gudomlig inspiration, via geniteorier och tankar om slump fram till våra dagars diskussioner om hjärnhalvor och kreativa miljöer. Vi tar också upp olika tekniker som kan öka den egna kreativiteten samt frågan om denna förmåga försämras med åren.

Max 16 deltagare.

Litteratur Litteraturlista meddelas vid seminariestart

Seminarieledare Crister Skoglund, fil.dr, docent i idéhistoria, 070-858 01 63

Tid Fem onsdagar kl. 13.00–14.45: 27/9–25/10

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 640

Shakespeare in English

This seminar series continues with three comedies, *The Taming of the Shrew*, *Twelfth Night* and *A Midsummer Night's Dream*. We know that one of the greatest influences on Shakespeare was Ovid's *Metamorphoses* and all these plays deal with transformations of some kind although of a comic nature. We will be reading the plays in the original, but discussion can take place in Swedish. New participants are welcome.

29/9 Introduction to Shakespeare's comedies

6/10 The wifely ideal

The Taming of the Shrew in its time

20/10 Concepts of love

Twelfth Night: Romance as comedy

3/11 Gender bending

Twelfth Night in the light of Queer theory

17/11 The fantastic

A Midsummer Night's Dream: Ovid with a difference

1/12 Summing up

Staging comedy

Seminarieledare Catherine Dahlström, fil.dr, docent i engelska

Tid Sex fredagar kl. 10.00–11.45:

29/9, 6/10, 20/10, 3/11, 17/11, 1/12

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

Avgift 500 kr

Arrangemang nummer 650

Fördjupad förståelse av jazzmusik

Detta är en serie om musikens uppbyggnad för er som vill träna era sinnen för att förstå och uppfatta mer av musikens sköna värld. Under ledning av Ulf Johansson Werre får vi en introduktion till hur harmonier, form, melodi och rytmik samverkar till en musikalisk enhet. Vi lär oss hur orkesterns olika delar samarbetar under olika epoker och får också en inblick i grundläggande musikteori. Ulf illustrerar de olika momenten vid pianot och med andra instrument samt analyserar kompositioner och improvisationer från olika musikgenrer.

Antal deltagare är begränsat till 50 personer.

Denna seminarieserie äger rum på samma dagar som föreläsningsserien *Levande jazzhistoria* men på eftermiddagar. Ibland innebär det fördjupningar av moment som behandlats i föreläsningsserien, men eftersom den också utgår ifrån deltagarnas frågor och önskade diskussionsämnen, så går det inte att i förväg sätta rubriker på de enskilda kurstillfällena.

Föreläsare Ulf Johansson Werre, jazzmusiker och konstnärlig ledare

Programansvarig Bengt Etzler

Tid Sex tisdagar kl. 13.15–15.00:

3/10–14/11, ej 31/10

Lokal Citykyrkan,

Adolf Fredriks kyrkogata 10, bv

Avgift 600 kr

Arrangemang nummer 660

En stund med Luther

Välkommen till ett endagsseminarium med tre föreläsningar och ett panelsamtal.

Den 31 oktober 2017 är det 500 år sedan augustinermunken Martin Luther sägs ha spikat upp sina 95 teser på porten till klosterkyrkan i Wittenberg. Han protesterade mot avarter inom katolska kyrkan. Det var inledningen till det som kallas Reformationen. Den innebar stora förändringar inte bara i kyrkornas värld utan också i politiken, filosofin, musiken och i utbildningsväsendet i hela Västvärlden. Arvet från Luther är i högsta grad levande, oavsett om vi vill erkänna det eller inte.

Själva grunden

Föreläsare Margareta Brandby-Cöster, präst i Karlstads stift, fil.lic. och teol.dr. Temat för hennes doktorsavhandling var lutherska drag i Selma Lagerlöfs författarskap.

Var finns Luther i dag?

Föreläsare Per Svensson, journalist och författare till den uppmärksammade boken *Frihet, jämlikhet, reformation. 500 år med Luther*.

Hur låter Luther?

Föreläsare Måns Tengnér, musikvetare, journalist och välkänd föreläsare om musik.

Panelsamtal

Föreläsarna samtalar med varandra och publiken kring Luther och lutherdom.

Moderator Catherine Dahlström

Programansvarig Erik Janson

Tid Torsdag 2/11 kl. 12.00–16.00

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 200 kr, inkl. förfriskning

Arrangemang nummer 670

Vandringar och exkursioner

Konstvandringar

Under höstens tre konstvandringar tittar vi närmare på konst och arkitektur i Stockholms city, vandrar i Norra Djurgårdsstaden där det byggs för fullt, samt gör en djupdykning i Garnisonens konst och arkitektur.

20/9 Konstvandring genom Citys gröna lungor och torg

Vi börjar i Berzelii park, fortsätter därefter via Kungsträdgården, Gustav Adolfs torg och Brunkebergstorg innan vi avslutar vid Riksplan. Här finns konst från 1700-talet fram till 2000-talet att titta närmare på.
Mötesplats Berzelii park

27/9 Konst och arkitektur i Norra Djurgårdsstaden

När Norra Djurgårdsstaden står klar omkring år 2030 kommer cirka 12 000 bostäder och cirka 35 000 arbetsplatser att ha byggts. Hör mer om och se stadens just nu största stadsomvandlingsprojekt.
Mötesplats T-bana Ropsten, utgången mot Hjorthagens IP

4/10 Konst och arkitektur kring Garnisonen

När Garnisonen stod klar i början av 1970-talet var ambitionen redan från början att konsten skulle vara en viktig del av helheten. Konstsamlingen har sedan utökats under senare ombyggnationer.
Mötesplats Karlaplan, Carl Milles ”Flygarmonument”

Föreläsare och guider Marie Andersson, konstpedagog och Eva Palmqvist, konstvetare och konstpedagog

Programansvarig Catherine Dahlström

Tid Tre onsdagar 20/9, 27/9, 4/10:

680 Grupp 1 kl. 10.00–11.30

690 Grupp 2 kl. 10.00–11.30

700 Grupp 3 kl. 13.00–14.30

Avgift 450 kr

Arrangemang nummer 680, 690, 700

Kulturhistoriska vandringar på Fogelströms Södermalm

Höstens vandringar är inspirerade av Per Anders Fogelströms Stockholmsromaner.

Varje vandring föregås av en föreläsning om området som skall besökas.

Vandring 1. Vävarnas barn

Området kring Hammarby sjö, Barnängens väveri och Faggens krog

Mötesplats Spårvägmuseet, Tegelviksgatan 22

Vandring 2. Vita bergens barn

Från Vita bergen till Nytorget

Mötesplats Hörnet Folkungagatan/Erstagatan

Vandring 3. Mina drömmars stad

Från Stigberget till kulturresevatet på Åsöberget

Mötesplats Tjärhovsplan, vid Mamsell Josabeths trappor

Föreläsare/ciceron Berit Dahlström, socionom och stockholmskännare

Kontaktperson Karin Javelin

Lokal Utsikten konferens, Rehngatan 20, 6 tr
Avgift 600 kr

Tid Sex måndagsförmiddagar

Föreläsningar kl. 10.00–11.45: 25/9, 9/10, 23/10

Vandringar kl. 10.00–12.15: 2/10, 16/10, 30/10

Arrangemang nummer 710

Tid Sex måndagseftermiddagar

Föreläsningar kl. 13.00–14.45: 25/9, 9/10, 23/10

Vandringar kl. 13.00–15.15: 2/10, 16/10, 30/10

Arrangemang nummer 720

Kulturhistoriska vandringar i Gamla stan

Höstens vandringar tar oss till de allra äldsta delarna i Stockholm: Stadsholmen och Helgeandsholmen.

Varje vandring föregås av en föreläsning om området som skall besökas.

Vandring 1. Inre Stadsholmen

Innanför den gamla stadsmuren, dvs. mellan Prästgatan och Baggensgatan
Mötesplats Järntorget vid pumpen

Vandring 2. Västra Stadsholmen, Helgeandsholmen

Området mellan Västerlånggatan, Stora Nygatan och gränderna däremellan. Vi slutar med ett kortare besök på Helgeandsholmen
Mötesplats Järntorget vid pumpen

Vandring 3. Östra Stadsholmen

Området mellan Skeppsbron, Slottsbacken och Österlånggatan med alla dess gränder
Mötesplats Järntorget vid pumpen

Föreläsare/ciceron Berit Dahlström, socionom och stockholmskännare

Kontaktperson Karin Javelin

Lokal Utsikten konferens, Rehnsgatan 20, 6 tr
Avgift 600 kr

Tid Sex tisdagsförmiddagar

Föreläsningar kl. 10.00–11.45: 19/9, 3/10, 17/10

Vandringar kl. 10.00–12.15: 26/9, 10/10, 24/10

Arrangemang nummer 730

Herrar, bönder och torpare formar landskapet

Sveriges unika lantmäterikartor, tillsammans med landskapets rent fysiska kulturelement, utgör ett rikt kulturarv. Efter tidigare besök i järnålderns och medeltidens landskap, går vi framåt genom seklerna och närmar oss nu 1500- och 1600-talet, då adelns och herrarnas landskap växer fram. Odlingsspår, husgrunder, kyrkor och andra, ännu stående byggnader, synliggörs här i sitt sammanhang. Tillsammans med lantmäterikartorna berättar de om livet och det svenska bondesamhällets långa utveckling. Vilken är den naturgivna spelplanen och hur har variationer i berggrund, jord, vatten och klimat skapat olika förutsättningar på skilda platser? Såväl nya som gamla deltagare är välkomna till en ny omgång i serien om det agrara landskapets utveckling.

6/9

Historiskt landskap i geografiskt perspektiv

Föreläsare Johan Berg, fil.dr i kulturgeografi, Stockholms universitet

Naturlandskapets grundelement

Tillgångar och begränsningar på den naturgivna spelplanen

Föreläsare Anders Yrgård, fil.lic. i naturgeografi, Stockholms universitet

13/9 Vad vet vi om 1500- och 1600-talets landskap?

Föreläsare Johan Berg

20/9 De historiska lantmäterikartorna berättar. Sökning i digitala arkiv

Föreläsare och övningsledare Johan Berg

27/9 Resa i tid och rum

Heldagsexkursion med abonnerad buss i det historiska landskapet

Exkursionsledning Johan Berg och Anders Yrgård

Programansvarig Anders Yrgård,
anders.yrgard@hotmail.com

Tid Fyra onsdagar kl. 13.00–14.45: 6/9, 13/9, kl. 13.00–16.00: 20/9

Heldagsexkursion kl. 8.30–17.30: 27/9

Lokal Geovetenskapens hus, Stockholms universitet, Sal Y 23 (6/9), Sal Y 22 (13/9), Sal U 35 (20/9). Vägvisning sänds ut innan kursstart.
Tillgänglighet i fält Promenad på grusgångar och skogsstigar i lätt omväxlande terräng. Trappor kan förekomma i äldre byggnader. Fälthögtalare används.

Avgift 975 kr inkl. exkursionsbuss och ev. entréavgifter

Arrangemang nummer 740

Universitetskurser

Starka
parfym
undanbedes

Anmälan Ny anmälan krävs varje termin.

Nya deltagare kan ansluta sig till en pågående flerterminkurs.

Lokalerna är handikappanpassade om ej annat anges. Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfym.

Kontaktperson för universitetskurser är Ingela Karlsson, tfn 070-654 05 95 ingela.karlsson1@gmail.com

Senioruniversitetets kurser utgör fristående kurser i respektive ämnen. De har sin motsvarighet antingen vid Stockholms universitet eller närliggande universitet och högskolor, eller utgår ifrån kurser och material som används vid dessa lärosäten. Kursernas omfattning anges i högskolepoäng. Studietakten innebär normalt motsvarande 7,5 poäng per termin, dvs. kvartsfart.

Undervisningen består av föreläsningar och/eller seminarier och i förekommande fall av studiebesök eller liknande. Undervisningen meddelas i regel av lärare som undervisar eller har undervisat vid universitet eller högskola eller har doktorsexamen. Några formella behörighetskrav ställs inte, men om särskilda förkunskaper krävs i något ämne för att tillgodogöra sig kursen anges detta särskilt.

Tentamensprov kan anordnas för dem som så önskar. Intyg om godkänt prov lämnas. Obs! Dessa intyg kan inte användas vid ansökan till universitet och högskolor. Våra kurser är inte poänggivande.

Kostnader för litteratur och entréavgifter tillkommer. Akademi-bokhandeln, Mäster Samuelsgatan 32, har studeranderabatt på vissa kursböcker mot uppvisande av Senioruniversitetets kallelse.

Avgiftsfri föreläsning:

Studieteknik – konsten att lära

Fredag 15/9 kl. 9.30–12.00 i Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41 erbjuder vi alla som har anmält sig till universitetskurserna en avgiftsfri föreläsning med temat Studieteknik–konsten att lära.

Föreläsare: Niklas Ericsson

Anmälan senast 8/9 till kansliet på e-post: kansliet@senioruniversitetet.se

Ekonomisk historia **Tusen och en ekonomier – världens ekonomiska historia från jakt och jordbruk till industrialiseringens början**

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Ekonomisk historia är ämnet där dagens frågor om arbetskrisen, de svältande i överflödssamhället och teknikutvecklingens närmast lagbundna fortskridande mot allt mäktigare maskiner i människornas tjänst ges sina historiska paralleller och förklaringar. Här ges ett långsiktigt perspektiv på hur människan har försörjt sig och hur resurser har fördelats mellan individer och regioner.

Kursens två första terminer ger en övergripande kronologisk kunskap från människans urtid till nutid. Termin tre ägnas åt det ekonomiska tänkandets historia. Termin fyra ger en fördjupning inom olika ekonomisk-historiska forskningstraditioner.

Tusen och en ekonomier, den första delkursen, ägnas tiden från människans ursprung i Afrika till tiden just innan det industriella genombrottet. Människan är ett anpassningsbart djur och har funnit på sätt att leva i de mest varierade miljöer. Vi undersöker hur samhällen uppstått och blomstrat i tusentals år, från jordbruk i öken till valjakt i Arktis, i små familjegrupper eller i massor om miljoner.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Daniel Berg, fil.dr, Stockholms universitet, daniel.berg@ekohist.su.se

Tid Åtta onsdagar kl. 10.00–12.30:
25/10–13/12

Lokal Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr

Arrangemang nummer 800

Filmvetenskap **Filmhistoria från bröderna Lumière till franska nya vågen**

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

I den digitala eran finns rörlig bild precis överallt i vår vardag, men ända sedan 1800-talet har filmen inverkat på människans visuella livsvärld. Filmvetenskap ger kunskap om filmens kulturhistoria och dess stilistiska och teknologiska utveckling – och en historisk förståelse av vår bildkonsumtion i dag.

Vi tittar på film som konst, underhållning och verklighetsskildring. I detta moment studerar vi

filmens historia från 1800-talet till och med 1920-talet, och täcker därmed in filmmediets uppkomst, stumfilmstiden och övergången till ljudfilm. Vi tittar särskilt på de sammanhang av underhållning och vetenskap som filmen uppstod ur.

Estetiskt sett studerar vi bland annat hur stumfilmen lånat av andra medier, och ur ett industrihistoriskt perspektiv ägnar vi uppmärksamhet åt filmbolagens teknologiska och ekonomiska förutsättningar. Vilka effekter kunde till exempel första världskriget ha på stil och trender i svensk film? Eller på Hollywoods uppgång?

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Anne Bachmann, fil.dr, Stockholms universitet, anne.h.bachmann@tele2.se

Tid Åtta onsdagar kl. 10.00–12.30:
27/9–29/11, ej 4/10, ej 1/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 975 kr

Arrangemang nummer 810

Kontinental filosofi **Vad är det historiska?**

Tematisk kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Handlar historia om det som varit? Eller om kunskapen om det som varit? Vad är det historiska? Och vad eller vem skriver historia? I tider av politisk oro och "fake news" blir historisk skrivning ett medel i kampen om den framtida makten. Förståelsen av varifrån vi kommer blir en berättelse om vart vi är på väg. Kursen kommer att diskutera det historiska som samtida brytpunkt mellan förflutet och framtid. Syftet är en fördjupad förståelse av historiens säregna dynamik och utgångspunkt är det historiebegrepp som formulerades av Upplysningen. Frågeställningarna kommer att betraktas i ljuset av historiefilosofiska perspektiv liksom av enskilda tänkares, med nedslag i Nietzsches betraktelser över historiens nytta och skada, i Benjamins meditation över historien ur förlorarens perspektiv, och i Ricoeurs undersökning av minnet och glömskan som villkor för det historiska, bland andra.

Deltagare bör ha läst någon kurs i filosofi, alternativt odlat motsvarande intresse.

Kursen har i övrigt en introducerande karaktär.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen. Ett översiktligt kompendium finns att hämta på SUS kansli innan kursstart.

Kursledare Anna-Lena Renqvist, fil.dr,
Södertörns högskola,
annalena.renqvist@filosofisktforum.se,
070-374 91 98
Tid Åtta torsdagar kl. 10.00–13.00:
5/10–30/11, ej 2/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 820

Praktisk filosofi Metaetik och tillämpad etik

Grundkurs: 30 poäng. Moment 3:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
I Sverige skiljer vi av tradition mellan praktisk filosofi och teoretisk filosofi. Den praktiska filosofin handlar främst om hur man bör handla, medan den teoretiska handlar om vad man bör tro på.

Tredje terminens kurs i praktisk filosofi heter *Metaetik och tillämpad etik*. Inom metaetiken diskuterar vi teorier om vad moralen egentligen är för något, och hur man ska tolka moraliska uttalanden. Finns det objektiva moraliska sanningar? Kan moral reduceras bort? Om jag säger ”det är fel att döda”, uttrycker jag då främst mina negativa känslor inför dödande, eller gör jag ett faktapåstående?

Inom den tillämpade etiken diskuterar vi konkreta moraliska frågor. Kan det vara rätt att utföra plågsamma medicinska experiment på djur? Hur bör vi prioritera patienterna i sjukvården när resurserna är begränsade? När kan det vara rätt att göra abort? Vad är egentligen poängen med att straffa brott? Bör politiker uppmuntra ökat eller minskat barnafödande? Sådana frågor kommer vi att diskutera under momentets andra del.
Nya deltagare är välkomna.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Sara Packalén, fil.dr, Stockholms universitet, sara.packalen@philosophy.su.se och Henrik Ahlenius, doktorand, Stockholms universitet, henrik.ahlenius@philosophy.su.se
Tid Åtta fredagar kl. 13.00–15.30:
6/10–1/12, ej 3/11
Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 830

Praktisk filosofi Miljöetik

Fristående kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Miljöetik är kortfattat en tillämpning av etiken på miljöns område. Etiken är studiet av normer och värderingar, om vad som är rätt/fel respektive bra/dåligt. Miljön som tillämpningsområde innefattar en uppsjö av specifika problemområden, om hur människor behandlar djur, utarmar skogar, bidrar till global uppvärmning, utfiskar haven och så vidare. Dessa är också de områden kring vilka vi i denna kurs ska ställa oss etiska frågor: vad är rätt/fel att göra åt dem? Vi kommer också att diskutera olika miljöcentrerade moralteorier, som alla försöker besvara frågan om naturens värde. Har naturen ett värde i sig eller är den värdefull enbart som en resurs för människors syften? Vi ska också diskutera hur vi kan gå tillväga för att fatta vettiga miljöbeslut även under rådande osäkerhet.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Olle Torpman, fil.dr, Stockholms universitet, olle.torpman@philosophy.su.se
Tid Åtta måndagar kl. 13.00–15.30:
25/9–13/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 840

Introduktionskurs i geologi Berggrunden

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Efter en introduktion av planetens uppbyggnad och förändring under årtusenden och årmiljoner, följer praktiska studier av de vanligaste mineralen och bergarterna, deras inre och yttre egenskaper och exempel på användning, geologiska kartor.

Mångfalden av fossil och de sedimentära bergslagen berättar om naturmiljöns och livets utveckling under miljontals år. Metoder för åldersbestämningar och upptäckten och tolkningen av oceanbottnarnas streckkoder, för bara några forskargenerationer sedan, öppnade nya perspektiv på jordens dynamik och bättre förståelse av jordbävningar, vulkanutbrott och bergskedjor.

Momentet består av föreläsningar, praktiska övningar, studiebesök och en heldagsexkursion till Utö.

Moment 2 (vt 2018) behandlar kvartärtiden, dvs. de senaste drygt 2 miljoner åren, och det

lösa jordtäckte som täcker berggrunden. En heldagsexkursion ingår.

Kursen ger en ämnesöversikt och kräver inga förkunskaper.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Anders Yrgård, fil.lic., Stockholms universitet, anders.yrgard@hotmail.com
Medverkande lärare Alasdair Skelton, professor, Otto Hermelin, docent, Joakim Mansfeld, fil.dr, alla tre Stockholms universitet, Jörgen Langhof, fil.dr, Naturhistoriska riksmuseet.

Tid Åtta måndagar kl. 13.00–15.30: 11/9, 18/9, 25/9 heldagsexkursion till Utö
2/10 kl. 9.30–15.00 *Obs tiden!* (introduktion och praktisk övning i helklass och grupper), kl. 13.00–15.30: 16/10, 23/10, 6/11, 13/11

Lokal Geovetenskapens hus, T-bana Universitetet. Sal meddelas innan kursstart.
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 850

Historia

Från antiken till medeltiden

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng. Historia handlar om människor förr: hur de försörjde sig, hur de tänkte och hur de bar sig åt mot varandra. Ämnesbredden är stor, både i tid och rum. Synsätten är många. Genom att studera historia kan du bättre förstå och kunnigare diskutera det som händer i dagens samhälle, här i Sverige och i världen. Det kritiska tänkandet genomsyrar utbildningen och ökar din förmåga att självständigt ta ställning till historiska problem och förklaringar. Här får du möjligheter att tänka om! Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Under den första terminens studier kommer vi att se hur de första mänskliga samhällena skapas i och med övergången till jordbruk och hur de utvecklas till högcivilisationer. Vi följer den mänskliga utvecklingen genom antikens Grekland och Rom fram till den europeiska medeltiden och den katolska kyrkans utbredning. Vi får inblickar i såväl vardagsliv som storpolitik under resans gång. Tonvikten ligger på Europas historia.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet, niklas.ericsson@historiker.se, 070-731 19 48,

Tid Åtta fredagar kl. 9.30–12.00: 22/9, 29/9, 6/10 (halvgrupp), 20/10 (halvgrupp), 27/10, 10/11, 17/11 (museibesök), 24/11 (halvgrupp), 1/12 (halvgrupp), 8/12
Lokal Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr. Kostnad för kompendier tillkommer.

Arrangemang nummer 860

Historia

Det moderna samhället 1800–2000

Grundkurs: 30 poäng. Moment 3:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Historia handlar om människor förr: hur de försörjde sig, hur de tänkte och hur de bar sig åt mot varandra. Ämnesbredden är stor, både i tid och rum. Synsätten är många. Genom att studera historia kan du bättre förstå och kunnigare diskutera det som händer i dagens samhälle, här i Sverige och i världen. Det kritiska tänkandet genomsyrar utbildningen och ökar din förmåga att självständigt ta ställning till historiska problem och förklaringar. Här får du möjligheter att tänka om! Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Under den tredje terminens studier kommer vi att följa konsekvenserna av industrialiseringen och uppbyggnaden av det moderna samhället. Vi läser om hur den tidiga europeiska kolonialismen övergår i imperialism och hur de nya staterna hanterar internationella konflikter under världskriget. Men samtidigt med allt detta sker även en fundamental förändring i Europa, nämligen demokratiseringen av och välfärdssamhällets framväxt i Europa. Tonvikten ligger på Europas historia.

Nya deltagare är välkomna.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet, niklas.ericsson@historiker.se, 070-731 19 48

Tid Åtta torsdagar kl. 9.30–12.00: 21/9, 28/9, 5/10 (halvgrupp), 19/10 (halvgrupp), 26/10, 9/11, 16/11 (museibesök), 23/11 (halvgrupp), 30/11 (halvgrupp), 7/12
Lokal De Geersalen, Geovetenskapens hus, T-bana Universitetet
Avgift 975 kr. Kostnad för kompendier tillkommer.

Arrangemang nummer 870

Historia Stockholms historia Det gamla Stockholm

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Kursen tar upp Stockholms historia över två terminer. Under den första terminen kommer vi att följa stadens utveckling från dess början fram till dess att den moderna staden börjar växa fram runt sekelskiftet 1800.

Vi kommer att fördjupa oss bland mycket annat i stadsplanering från grundandet och utbredningen under 1600-talet, skråväsendets framväxt under medeltiden, borgmästarnas och rådmännens arbete, brottsligheten under stormaktstiden och köpmännens villkor under frihetstiden. Stockholm sätts också in i de storpolitiska sammanhangen, som när Gustav Vasa ville bygga upp en stark stat i Sverige – med Stockholm som den viktigaste pusselbiten. Vi läser även om vardagslivet, såsom det kunde te sig för kvinnor, invandrare och gamla.

Vi läser litteratur om Stockholm, studerar källor från den stockholmska verkligheten och diskuterar bilder, målningar och kartor. Undervisningen består av föreläsningar, seminarier (då vi diskuterar texter) och ett museibesök.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet,

niklas.ericsson@historiker.se, 070-731 19 48

Tid Åtta onsdagar kl. 9.30–12.00:

20/9, 27/9, 4/10 (halvgrupp), 18/10 (halvgrupp), 25/10, 8/11, 15/11 (museibesök),

22/11 (halvgrupp), 29/11 (halvgrupp), 6/12

Lokal Utsikten konferens, Rehngatan 20, 6 tr

Avgift 975 kr. Kostnad för kompendier tillkommer.

Arrangemang nummer 880

Idéhistoria Antiken och medeltiden

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Idéhistoria handlar om tänkandets historia från antiken till vår egen tid; föreställningar om världen och kosmos, naturen och kulturen, etiken och politiken.

Kursen motsvarar det första momentet på grundkursen i ämnet vid universitetet. Det ägnas åt antiken och medeltiden fram till ca 1350. Avsikten är att öka förståelsen för vissa idékomplex såsom den aristoteliska respektive den

platoniska tanketraditionen vilka senare i olika skepnader och på många sätt genom hela historien har präglat vår syn på naturen, människan och världen.

Momentet rymmer också svar på frågan varför den grekiska filosofin i allmänhet kom att få en dominerande roll i den västerländska kulturen. Därtill kommer en översikt över en rad företeelser i historien såsom framväxten av vissa moderna politiska begrepp och modeller såsom demokratin som styrelseskick eller rättsstatstanken som ideal. Mötet mellan kristendomen och filosofin kommer att belysas liksom uppkomsten av ytterligare en världsreligion, islam, och den effekt denna fick på utvecklingen.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Erland Sellberg, professor, Stockholms universitet, erland.sellberg@idehist.su.se

Tid Åtta onsdagar kl. 13.00–15.30:

20/9–8/11

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 975 kr

Arrangemang nummer 890

Konstvetenskap Antiken till medeltiden

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Uppdelat på fyra terminer studeras den västerländska konstens historia från antiken till nutid. I fokus för studiet står den stora traditionens byggnadskonst, skulptur, och inte minst måleri. Ur olika perspektiv betraktar och tolkar vi konsten som yttringar inom ett samhälleligt idé- och kulturhistoriskt sammanhang.

Kursens första moment omfattar tidsspännat från antiken t.o.m. den av kristenheten dominerade epok som kallas medeltid. Kursmoment två ägnas perioden 1400–1700, renässansens och barockens former och ideal. Kursmoment tre fokuserar på perioden 1700–1900, den framväxande modernismen. Under det avslutande fjärde kursmomentet står 1900-talet fram till vår egen nutid i fokus.

Undervisningen sker i form av föreläsningar som uppmuntrar och inbjuder till dialog och diskussion.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Nina Weibull, fil.dr, f.d. 1:e intendent, Konstsamlingarna, Stockholms universitet, nina.weibull@telia.com

Tid Åtta tisdagar kl. 13.00–15.30:

10/10–5/12, ej 31/10

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr. Kostnad för kompendium tillkommer.

Arrangemang nummer 900

Konstvetenskap Konst och arkitektur under 1900-talet

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Med utgångspunkt i 1800-talets slut gör vi under två terminer en kronologisk exposé över 1900-talets olika konst- och arkitekturriktningar. Vi kommer också att ta upp den samtida konsten och arkitekturen.

Konstens roll och konstnärsrollens förändring under 1900-talet kommer att diskuteras. Under kursens gång kommer vi att se hur olika konstriktningar och estetisk experimentlusta gång på gång förändrar förutsättningarna för vad konst är och vad en konstnär gör.

På arkitekturens område kommer vi att följa den modernistiska arkitekturen från de tidiga pionjörerna till den världsomspännande arkitekturstil som kallas den internationella stilen. Vi kommer också att diskutera motståndet mot modernismen. Den experimentella och visionära arkitekturen under 1960-talet och postmodernismen blir därefter ämnen för vår uppmärksamhet.

Avslutningsvis ägnar vi oss åt den samtida konsten och arkitekturen.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Peder Fallenius, fil.dr, verksam vid The Swedish Program, Handelshögskolan i Stockholm, peder.fallenius@swedishprogram.org, 070-254 16 16

Tid Åtta fredagar kl. 9.30–12.00:

29/9–24/11, ej 3/11

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr

Arrangemang nummer 910

Konstvetenskap Rysslands medeltid: Konsten och dess "ryska själ"

Tematisk kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Kursen handlar om den ryska medeltida konsten och dess plats i den allmänna konsthistorien. Vi betraktar den bysantinsk-ryska konsten, överblickar de konstnärliga skolor som fanns under

den tiden i Ryssland samt den ryska konsten utanför landets gränser.

Moment 1 omfattar tiden från 900-talet till första delen av 1300-talet och består av en teoretisk och en praktisk del. Detta innebär att utvalda lektioner blir inriktade på en självständig attribuering av föremål från den ryska konsten och konsten hos ryska handelspartners som Sverige och Tyskland.

Tyngdpunkten i kursen läggs på att lära sig att betrakta konstverk som egna historiska källor. Dessa ger en fördjupad syn på den historiska och sociala utvecklingen under en tid där det saknas skriftliga källor.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Svetlana Svensson, fil.dr, Stockholms universitet, svetlana.svensson@arthistory.su.se

Tid Åtta fredagar kl. 12.30–15.00:

29/9–24/11, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

Avgift 975 kr

Arrangemang nummer 920

Litteraturvetenskap Litteraturen och dess historia från antiken till medeltiden

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Människor har i alla tider berättat historier och skapat olika former av litteratur. I vår litteraturvetenskapliga kurs behandlas litteraturen och dess historia från antiken till nutid. Kursen syftar till att vidga förståelsen för olika typer av litterära verk, att ge kunskaper om främst den västerländska litteraturens utveckling samt att ge inblick och övning i litteraturvetenskaplig teori och metodik.

Moment 1 omfattar antikens och medeltidens litteratur. Vi läser prosa, epik, lyrik och dramatik. Exempel på författare och texter som läses: Homeros, Sapfo, Sofokles, Bibeln, Vergilius och Dante och Heliga Birgitta. Fokus ligger på de enskilda texterna men kursen ger även kunskaper om mer övergripande aspekter av den västerländska litteraturens historia.

Höstens moment förutsätter inga förkunskaper i litteraturvetenskap och kan även med fördel läsas av deltagare som tidigare följt senare delar av kursen.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Anna Cavallin, doktorand i litteraturvetenskap och lärare i genusvetenskap, Stockholms universitet,
anna.cavallin@gender.su.se
Tid Åtta tisdagar kl. 10.00–12.30: 19/9, 3/10, 17/10, 31/10, 14/11, 28/11, 12/12, 19/12
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 930

Musikvetenskap Musikhistoria Från antiken till wienklassicism

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 1:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Musikens historia är människans och kulturens historia. I tro, arbete, glädje och sorg har musik haft en central roll. Musik har haft politisk och ideologisk laddning, varit förbjuden, utskrattad, glömd och pånyttfödd. Musik har också haft en symbiotisk närhet till andra konstuttryck som litteratur, dramatik och dans. Musik är känslornas språk och på samma gång ren matematik.

Denna kurs beskriver den västerländska musikens mångdimensionella uttryck, funktion och betydelse, insatt i dess kulturhistoriska sammanhang.

Moment 1 behandlar musik från antiken till och med wienklassicismen med fokus på noterad musik.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Johanna Broman Åkesson, fil.dr, Stockholms universitet,
johannabromanakesson@gmail.com

Tid Åtta onsdagar kl. 13.00–15.30:
25/10–20/12, ej 6/12

Lokal Palmesalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 940

Religionshistoria Forntidens religioner

Grundkurs: 30 poäng. Moment 2:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
I den här delkursen lär vi känna de forntida religionerna kring Medelhavet och Mellersta Östern samt bland folken i det förkristna Europa (kelter, slaver, balter, germaner, samer). Kursen ger en översikt och förståelse för de forntida religionernas idénnehåll och kult, deras historiska utveckling och förhållande till varandra. Dessa religioners poetiska myter, färgrika riter

och föreställningar om livet, döden och naturen har starkt påverkat den religiösa utvecklingen liksom övrig kultur. Kursens fyra moment är fristående och kan läsas var för sig och förutsätter inga förkunskaper i religionshistoria. Höstens moment kan med fördel läsas även av deltagare som tidigare läst andra delar av kursen. Ett studiebesök tillkommer.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Sten Skånby, fil.dr, Stockholms universitet, 070-812 67 57

Tid Åtta tisdagar kl. 10.00–12.30:
26/9–14/11

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 950

Statsvetenskap Introduktions- och översikt kurs i internationella relationer

Fristående kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Internationella relationer, utrikespolitik, säkerhetspolitik, teorier och begrepp, definitioner och traditioner. Hur skall man förstå dagens värld? Varför blev den så här? Varför ser den ut som den gör i dag? Varför fattas så märkliga politiska beslut? Varför går man ut i krig? Varför internationell terrorism? Vad skall man göra åt allt detta, eller åt dagens situation, och hur kommer morgondagens värld att se ut? Frågorna är många, svaren ännu fler. Forskningen kring dessa frågor är inte entydig, verkligheten är svår att karaktärisera på något enkelt sätt. Detta är en snabbkurs för den som vill veta och förstå mera.

Litteratur Litteraturlista finns tillgänglig på www.senioruniversitetet.se under kursbeskrivningen.

Kursledare Bertil Nygren, docent, Stockholms universitet, bertil.nygren@statsvet.su.se

Tid Åtta onsdagar kl. 13.00–15.30:
27/9–15/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 975 kr
Arrangemang nummer 960

Kurser i studiecirkelform

Studiecirkeln är en studieform i det lilla formatet och förutsätter ett aktivt engagemang från deltagarnas sida. Deltagarantalet är därför i de flesta fall begränsat till 14 (exklusive kursledaren). Om antalet deltagare är fler eller färre än 14, anges detta vid respektive kurs.

De flesta språkkurserna, skrivarkurserna, matematikkursen och några litteraturkurser är läsårskurser. Övriga kurser är i allmänhet terminskurser.

Tid Höstterminens kurser pågår i allmänhet tio veckor, i normalfallet med start vecka 39. Om någon lektion ställs in, t.ex. på grund av kursledarens sjukdom, läses den inställda lektionen in i veckan efter den ordinarie kurstidens slut.

Lokalerna är handikappanpassade. Vi har ett system med trådlös mikrofon och mottagare som kopplas till din hörapparat. Om du har behov av extra hörselstöd utöver det, kontakta i så fall studie-rektor Ann-Marie Engback före kursstart. Lokalerna är utrustade med wifi.

Med hänsyn till många allergiker undanbedes starka parfymer. Eftersom vi har ömtåliga parkettgolv, får broddar och broddförsedda skor inte användas inomhus.

Anmälan För att försäkra dig om en plats bör du anmäla dig i god tid före vecka 39. Kurser med för få deltagare kan komma att ställas in.

Språk

För att undervisningen ska bli givande för alla och resultatet gott är det viktigt att deltagarna i en språkgrupp har ungefär samma färdighetsnivå. Byt därför gärna kursnivå, om du känner att du befinner dig i fel grupp.

För kurserna i arabiska, engelska, franska, italienska, nygrekiska, ryska, spanska och tyska tillämpar Senioruniversitetet Europarådets nivåskala. Denna skalas färdighetsnivåer utgör grund för de olika språkens kursplaner A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att få hjälp att hamna på rätt nivå, bör du göra ett eget språktest som du rättar själv! Webbaserade tester finns i de vanligaste språken och du kan gratis genomföra testet på nätet:
www.folkuniversitetet.se/Las-mer-om-sprak/Spraktest/

Språkkurserna står i ordning efter kraven på förkunskaper.

Kontaktperson
för studiecirkelarna är
Ann-Marie Engback
073-981 47 16

Starka
parfymer
undanbedes

*Observera att de
flesta språkkurserna
är läsårskurser.*

Europarådets nivåskala för självbedömning

Europarådets nivåskala är en skala för självbedömning. Om du nått upp till målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. (Om du t.ex. har nått målen för A1 ska du alltså börja på nivå A2)

Nivå A1. Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser i de mest grundläggande vardagslivssituationerna. Jag kan presentera mig själv och andra och ställa frågor om t.ex. var och hur någon bor, var någon arbetar och jag kan själv svara på liknande frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt om samtalspartnern talar långsamt och tydligt.

Nivå A2. Jag kan förstå fraser och de vanligaste orden som har att göra med shopping, närgeografi o.d. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang och använda ett antal fraser för att på ett enkelt sätt beskriva min familj och andra människor, hur jag lever och bor, min utbildningsbakgrund och mitt nuvarande eller senaste arbete.

Nivå B1. Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk som man regelbundet möter i arbetet och på fritiden. Jag kan hantera de flesta situationer som kan uppstå under resor i ett område där språket talas. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om kända, vardagliga ämnen. Jag kan ge skäl och förklaringar till mina åsikter.

Nivå B2. Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Inom mitt specialområde förstår jag även fackdiskussioner. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd går i stort sett problemfritt. Jag kan förklara min ståndpunkt i en problemsituation och kan diskutera olika lösningars för- och nackdelar.

Nivå C1. Jag kan läsa en stor mängd krävande, även längre texter. Jag kan uttrycka mig nästan helt spontant och obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för sociala och yrkesmässiga ändamål. Jag kan uttala mig klart och välstrukturerat om komplexa sakförhållanden och ge utförliga beskrivningar eller rapporter.

Nivå C2. Jag kan utan problem förstå så gott som allt som jag hör eller läser och referera fakta och argument. Jag kan uttrycka mig spontant och helt flytande i så gott som alla situationer. Jag kan förstå och använda stilvariationer och andra finesser (t.ex. ironi). Mitt språk är korrekt och varierat.

Arabiska

Arabiska talas av bortåt 200 miljoner människor i mer än 20 länder. Skriftspråket kallas modern standardarabiska. Med standardarabiska är det möjligt att göra sig förstådd i hela arabvärlden.

Beträffande nivåbeteckningarna A1–A2, se här bredvid.

A1 Kommunikativ arabiska, nybörjarkurs

Kursplan på nivå A1. Vi lär oss modern standardarabiska – det gemensamma språket för hela arabvärlden. Stor vikt läggs vid att öva att klara sig i vardagssituationer. Vi bygger upp ordförrådet och lär oss grammatikens grunder.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare George Nehme, auktoriserad tolk, universitetsstudier i modern standardarabiska, 08-660 96 32, nehmegeorge@hotmail.com

Studiematerial Arabic with ease (förlag Assimil).

Tid Tio måndagar kl. 11.30–13.00:
25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 400

A2:1 Kommunikativ arabiska, elfte terminen

Kursplan på nivå A2. Vi lär oss modern standardarabiska – det gemensamma språket för hela arabvärlden. Stor vikt läggs vid att öva att klara sig i vardagssituationer. Vi bygger upp ordförrådet och vi lär oss grammatikens grunder. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i tio terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare George Nehme, auktoriserad tolk, kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Arabic with ease (förlag Assimil), fr.o.m. kap. 38 samt texter som tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio måndagar kl. 9.30–11.00:
25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 401

A2:2 Kommunikativ arabiska, sextonde terminen

Kursplan på nivå A2+. Vi fortsätter att bygga upp ordförrådet och träna på grundläggande grammatik. Vi utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. Textboken ger en insyn bl.a. i arabiskt liv och arabisk kultur. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i 15 terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Nadia Knight, fil.kand., tidigare lärare vid bl.a. Stockholms universitet och UD, 08-756 11 92, kmmichael.knight@gmail.com
Studiematerial J. Wightwick & M. Gaafar, Mastering Arabic 2, fr.o.m. sid. 202 samt kursledarens eget material.

Tid Tio måndagar kl. 10.30–12.00: 25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 402

Engelska

Engelska är ett västgermanskt språk, dock starkt påverkat av bland annat franska och latin. Det är världens mest spridda språk och fungerar i många delar av världen som internationellt hjälpspråk för kommunikation mellan människor med olika modersmål.

Beträffande nivåbeteckningarna B1–C1, se sid. 34

B1:1 Improve your English

Kursplan på nivå B1. Vi utvecklar språkriktighet i tal och skrift. Kursen består bl.a. av hör-, läs- och skrivövningar, ordkunskap, grammatik, gruppdiskussioner och talövningar.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Henrik Forsslund, fil.mag., 08-612 88 13, henrik.forsslund@comhem.se
Studiematerial Lundfall m.fl., Blueprint B Version 2.0, Allt-i-ett-bok (Liber), facit samt aktuella tidningsartiklar.

Tid Tio måndagar kl. 9.30–11.00: 25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 403

B1:2 Improve your English

Kursplan på nivå B1. Vi utvecklar språkriktighet i tal och skrift. Kursen består bl.a. av hör-, läs- och skrivövningar, ordkunskap, grammatik, gruppdiskussioner och talövningar.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Henrik Forsslund, fil.mag., kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Lundfall m.fl., Blueprint B Version 2.0, Allt-i-ett-bok (Liber), facit samt aktuella tidningsartiklar.

Tid Tio måndagar kl. 11.30–13.00: 25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 404

B1:3 Improve your English

Kursplan på nivå B1. Vi utvecklar språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av konversation, skrivövningar samt grammatik- och ordförrådsövningar.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Jonathan Stoch, 070-766 06 10, jonathan.stoch@folkuniversitetet.se
Studiematerial Ian McEwan The Children Act och R. Gairns, S. Redman, Oxford Word Skills, Idioms and Phrasal Verbs, Intermediate, (finns på Bokus eller Adlibris).

Tid Tio tisdagar kl. 9.30–11.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 405

B1:4 Improve your English

Kursplan på nivå B1. Vi utvecklar språkriktighet i tal och skrift. Kursens huvuddelar består av diskussion av boken, konversation och ordförrådsövningar.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Bradley Knopff, B.A. in North American Literature, Ph.D. in Social Anthropology, bdknopff@gmail.com
Studiematerial J. Lahiri, Interpreter of Maladies ©1999.

Tid Tio onsdagar kl. 14.30–16.00: 27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 406

B1:5 Discussing the Latest News

Kursplan på nivå B1. A course for those who want to practice their English by discussing what

is on in the media (radio, magazines & newspapers, TV). We will focus on good everyday English and a useful modern vocabulary. As an integrated part of the course there will be pronunciation review, some grammar where needed, looking at the latest trends in British and American society.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Bradley Knopff, B.A., Ph.D.,

kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Texter som tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio fredagar kl. 9.30–11.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 407

B1:6 Discussing the Latest News

Kursplan på nivå B1. A course for those who want to practice their English by discussing what is on in the media (newspapers, TV). We will focus on current everyday English and a useful modern vocabulary. As an integrated part of the course there will be pronunciation practice, some grammar where needed, introduction of new trends in British and American society.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Jonathan Stoch, 070-766 06 10,

jonathan.stoch@folkuniversitetet.se

Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio tisdagar kl. 11.30–13.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 408

C1 Discussing literature

Kursplan på nivå C1. We will discuss modern English literature from a novel or short stories as well as other literary extracts. This course will also give you the opportunity to build up and improve your English vocabulary. Each participant will be able to participate in a vibrant discussion forum regarding the authors' work as well as other chosen articles or materials.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Bradley Knopff, B.A., Ph.D.,

kontaktuppgifter se ovan B1:4

Studiematerial P. Grappah (Zimbabwe), The Book of Memory, ©2015 Faber & Faber Press.

Tid Tio måndagar kl. 15.30–17.00:

25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 409

Franska

Nära 120 miljoner människor har franska som modersmål, vilket gör franskan till världens nionde största språk. Franska är officiellt språk eller undervisningsspråk i ett trettiotal länder i Europa, Nord- och Mellanamerika, Afrika och Asien.

Huvudlärare Lillian Hedman

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C2, se sid. 34

Repetitionskurser (nivå A1 och A2)

A1 Vous avez oublié votre français?

Kursplan på nivå A1. En kurs för "falska" nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Lillian Hedman, fil.mag., 070-616 57 53,

lillian.hedman@telia.com

Studiematerial B. Tillman m.fl., Escalade 1, textbok, övningsbok, facit.

Tid Tio tisdagar 26/9–28/11:

410 Grupp 1 kl. 9.30–11.00

411 Grupp 2 kl. 11.30–13.00

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 410, 411

A2:1 Vous avez oublié votre français? (tredje terminen)

Kursplan på nivå A2. En kurs för "falska" nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Carola Almqvist, fil.kand.,

070-494 90 68, almqvist.carola@gmail.com

Studiematerial Kort repetition av Escalade 1, B. Tillman m.fl., Escalade 2, textbok, övningsbok, facit.

Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00:

25/9–4/12, ett uppehåll

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 412

A2:2 Vous avez oublié votre français? (tredje terminen)

Kursplan på nivå A2. En kurs för "falska" nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Sigun Dafgård Norén, fil.dr,
08-84 85 18, s.dafgard@globalnet.net

Studiematerial B. Tillman m.fl., Escalade 2,
textbok, övningsbok, facit.

Tid Tio tisdagar kl. 10.30–12.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 413

A2:3 Vous avez oublié votre français? (femte terminen)

Kursplan på nivå A2. En kurs för "falska" nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och har följt Senioruniversitetets kurs i fyra terminer eller har motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Ghislaine Forsberg, fil.kand., behörig
lärare i franska,
070-427 91 81, ghislaine.forsberg@gmail.com

Studiematerial B. Tillman m.fl., Escalade 2,
textbok, övningsbok, facit fr.o.m. kap. 15.

Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00:

27/9–6/12, ett uppehåll

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 414

A2:4 Révisez votre français!

Kursplan på nivå A2. En kurs för "falska" nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och har följt Senioruniversitetets kurs i fyra terminer eller har motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Ghislaine Forsberg, fil.kand.,
kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial B. Tillman m.fl., Escalade 3,
textbok, övningsbok, facit.

Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:

27/9–6/12, ett uppehåll

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 415

A2:5 Révisez votre français!

Kursplan på nivå A2. Vi friskar upp grammatik och ordförråd samt övar praktisk vardagsfranska.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Christine Gil San Pedro, diplomerad
lärare i franska som främmande språk,
073-557 22 36,

christine.gil-san-pedro@folkuniversitetet.se

Studiematerial G. Simenon, Maigret et le
clochard, Easy Readers, kompletterad med kurs-
ledarens eget material.

Tid Tio fredagar kl. 13.30–15.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 416

A2:6 Révisez votre français!

Kursplan på nivå A2. Vi friskar upp grammatik och ordförråd samt övar praktisk vardagsfranska.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Ghislaine Forsberg, fil.kand.,
kontaktuppgifter se ovan A2:3

Studiematerial V. Waagaard m.fl., Escalade 4
(Allt-i-ett-bok) samt facit, samt P. Claudel: La
petite fille de Monsieur Linh (Le Livre de Poche).

Tid Tio tisdagar kl. 9.30–11.00:

26/9–5/12, ett uppehåll

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 417

A2:7 Révisez votre français!

Kursplan på nivå A2. Vi friskar upp grammatik och ordförråd samt övar praktisk vardagsfranska.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Sara Elman, diplomerad lärare i franska
som främmande språk, sara.elman@hotmail.fr

Studiematerial V. Waagaard m.fl., Escalade 4
(Allt-i-ett-bok), facit samt kursledarens eget
material.

Tid Tio onsdagar kl. 13.30–15.00:

27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 418

Fortsättningskurser (nivå B1 och B2)

B1:1 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Ghislaine Forsberg, fil.kand., behörig lärare i franska, kontaktuppgifter se ovan A2:3
Studiematerial R. Gary, La vie devant soi (folio), samt kursledarens eget material.

Tid Tio tisdagar kl. 11.30–13.00:

26/9–5/12, ett uppehåll

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 419

B1:2 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Christine Gil San Pedro, diplomerad lärare i franska som främmande språk, kontaktuppgifter se ovan A2:5

Studiematerial B. Le Callet, Une pièce montée, kompletterad med kursledarens eget material.

Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00:

27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 420

B1:3 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Vi läser litterära texter i utdrag samt utvecklar muntlig uttrycksförmåga och grammatiska färdigheter. Vi läser en roman och en bok om fransk realia.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Jeanne Tullberg, diplomerad lärare i franska som främmande språk, jeanne@tullberg.net

Studiematerial R. Gary, La vie devant soi, samt N. Jonchère, Escalade Civilisation

Tid Tio torsdagar kl. 11.30–13.00:

28/9–30/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 421

B1:4 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Christine Gil San Pedro, diplomerad lärare i franska, kontaktuppgifter se ovan A2:5
Studiematerial F. Vargas, L'homme aux cercles bleus, samt kursledarens eget material.

Tid Tio fredagar kl. 11.30–13.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 422

B1:5 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Sylvia Martin, fil.mag., 073-209 80 60, sylvia.martin@tele2.se

Studiematerial E-E. Schmitt, Odette Toulemonde, samt kursledarens eget material.

Tid Tio fredagar kl. 9.30–11.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 423

B1:6 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Sigun Dafgård Norén, fil.dr, 08-84 85 18, s.dafgard@globalnet.net
Studiematerial E-E. Schmitt, L'Enfant de Noé, N. Jonchère, Escalade Civilisation, samt kursledarens eget material.

Tid Tio fredagar kl. 9.30–11.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr., rum Heidelberg

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 424

B1:7 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sylvia Martin, fil.mag.,
073-209 80 60, sylvia.martin@tele2.se
Studiematerial E-E. Schmitt, Odette Toulemonde, samt kursledarens eget material.
Tid Tio måndagar kl. 9.30–11.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 425

B1:8 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Margareta Herber, fil.mag.,
08-746 70 97, margareta.herber@gmail.com
Studiematerial Modiano, La petite bijou avslutas; därefter I. Némirovsky, Le Bal
Tid Tio måndagar kl. 12.30–14.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 426

B1:9 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1. Vi läser enklare litterära texter i utdrag och enklare tidningstexter, samt utvecklar muntlig uttrycksförmåga, ordförråd, grammatisk säkerhet samt hörförståelse.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sara Elman, diplomerad lärare i franska som främmande språk, sara.elman@hotmail.fr
Studiematerial E-E. Schmitt, Oscar et la Dame rose
Tid Tio onsdagar kl. 15.30–17.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 427

B1:10 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1+. Litteraturläsning och övningar för att utveckla muntliga och grammatiska färdigheter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sigun Dafgård Norén, fil.dr,
08-84 85 18, s.dafgard@globalnet.net
Studiematerial A. Martin-Lugand, Les gens heureux lisent et boivent du café samt ytterligare texter som tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio tisdagar kl. 12.30–14.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 428

B1:11 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1+. Läsning av roman, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sigun Dafgård Norén, fil.dr,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial A. Martin-Lugand, Les gens heureux lisent et boivent du café samt ytterligare texter som tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio onsdagar kl. 12.30–14.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 429

B1:12 Littérature, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B1/B2. Vi utvecklar muntlig uttrycksförmåga, ordförråd och grammatisk säkerhet. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidningstexter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Christine Gil San Pedro, diplomerad lärare i franska som främmande språk,
073-557 22 36,
christine.gil-san-pedro@folkuniversitetet.se
Studiematerial A. Laurain, Le chapeau de Miterrand, kompletterad med kursledarens eget material.
Tid Tio tisdagar kl. 13.45–15.15: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 430

B2:1 Continuez à parler français!

Kursplan på nivå B2. Vi utvecklar förmågan att diskutera kring skönlitteratur och aktuella händelser.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Jeanne Tullberg, diplomerad lärare i

franska som främmande språk,
jeanne@tullberg.net
Studiematerial I. Némirovsky, Suite française
Tid Tio torsdagar kl. 9.30–11.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 431

B2:2 Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B2. I samband med litteraturläsning samtalar och utvecklar vi ordförråd och språklig korrekthet. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidningstexter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Christine Gil San Pedro, diplomerad lärare i franska som främmande språk, kontaktuppgifter se ovan B1:12
Studiematerial En roman som meddelas vid kursstart samt ytterligare texter som tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio onsdagar kl. 14.15–15.45: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 432

B2:3 Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B2. Litteraturläsning och samtal kring den lästa texten. Dessutom diskuterar vi aktuella händelser i det franska samhället med tidningsartiklar som underlag.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sigun Dafgård Norén, fil.dr, 08-84 85 18, s.dafgard@globalnet.net
Studiematerial M. Bussi, Nymphéas noirs samt ytterligare texter som tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio tisdagar kl. 14.30–16.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 433

B2:4 Littérature et civilisation

Kursplan på nivå B2. Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidningstexter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Christine Gil San Pedro, diplomerad lärare i franska som främmande språk, kontaktuppgifter se ovan B1:12

Studiematerial En roman som meddelas vid kursstart samt ytterligare texter som tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 434

B2:5 Ne cessez pas de parler français!

Kursplan på nivå B2. Vi utvecklar förmågan att diskutera kring skönlitteratur, aktuella tidningstexter och filmer m.m.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Carola Almqvist, fil.kand., 070-494 90 68, almqvist.carola@gmail.com
Studiematerial D. Thomson, Les Revenants, samt realia i form av tidningstexter och inspelat material.
Tid Tio onsdagar kl. 15.30–17.00: 27/9–6/12, ett uppehåll
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 435

B2:6 Lecture, conversation et grammaire

Kursplan på nivå B2+. Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sylvia Martin, fil.mag., 073-209 80 60, sylvia.martin@tele2.se
Studiematerial F. Bourdin, Dans les pas d'Ariane, kompletterad med kursledarens eget material.
Tid Tio tisdagar kl. 11.30–13.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 436

B2:7 L'orthographe en s'amusant avec la dictée pour les nuls!

Kursplan på nivå B2+. Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Jeanne Tullberg, diplomerad lärare i franska som främmande språk, jeanne@tullberg.net
Studiematerial Kursledarens eget material.
Tid Tio tisdagar kl. 9.30–11.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 437

Avancerade kurser (nivå C1 och C2)

C1 Lecture et discussion

Kursplan på nivå C1/C2. Vi stabiliserar deltagarnas goda kunskaper i franska och utvecklar förmågan att diskutera med ett rikt och varierat ordförråd med utgångspunkt i texterna.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Renate Gynnerstedt, fil.lic.,
08-10 68 61, reate.gynnerstedt@gmail.com
Studiematerial Slimani, Chanson douce, samt aktuell realia i form av tidningstext och inspelat material.

Tid Tio tisdagar kl. 11.30–13.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 438

C2 Lecture et discussion

Kursplan på nivå C2. Vi utvecklar deltagarnas mycket goda förmåga att uttrycka sig i tal och skrift med ett avancerat ordförråd.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Renate Gynnerstedt, fil.lic.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Slimani, Chanson douce samt aktuell realia i form av tidningstext och inspelat material.

Tid Tio måndagar kl. 10.30–12.00: 25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 439

Grekiska, klassisk

Grekiska är Europas äldsta litteraturspråk. Grekiskan har påverkat de andra europeiska språken, och grekernas föreställningsvärld har präglat den västerländska kulturen. Fortfarande bildas nya ord med hjälp av grekiskan.

Huvudlärare Staffan Edmar

Klassisk grekiska, nybörjarkurs

Den rikt illustrerade kursboken *Från alfa till Antigone* täcker ämnets både språkliga och kulturhistoriska sidor. Efter att ha blivit säkra på alfabetet lär sig kursdeltagarna snart känna igen de otaliga grekiska lånorden i svenskan och andra moderna språk. Nyvunnen ordkunskap gör det möjligt att översätta enklare meningar, t.ex. filosofiska tänkespråk, och så småningom ta

itu med sammanhängande text. Det antika Greklands märkliga kulturella blomstring utgör ett ständigt underliggande tema för studierna och platser av historisk och kulturell betydelse som Aten, Delfi och Olympia introduceras successivt. Kursen kan för den datorintresserade utvidgas med digitala kompletteringar.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Staffan Edmar, fil.lic.,
08-649 23 45, staffan.edmar@telia.com
Studiematerial S. Edmar, Från alfa till Antigone
Tid Tio torsdagar kl. 10.30–12.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 440

Klassisk grekiska, tredje terminen

Nybörjarkursens tredje termin kommer bl.a. att bjuda på avsnitt från *Aisopos fabler*, *Nya Testamentet* och små utdrag ur Sofokles drama *Antigone*. Vi fördjupar ytterligare våra kunskaper i grammatik, ordbildning och ordkunskap, hela tiden med sidoblickar på de ord och termer som grekiskan har gett svenskan. Grekernas märkliga kulturella blomstring är självklart ett ständigt underliggande tema. Gamla helklassiker som vill återuppväcka sina slumrande kunskaper är välkomna att ansluta.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Hans Nyman, fil.lic., 08-724 81 82,
hans.b.nyman@telia.com
Studiematerial S. Edmar, Från alfa till Antigone
Tid Tio fredagar kl. 10.30–12.00:
29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 441

Grekiska, nygrekiska

Den klassiska grekiskan lever vidare i sitt dotterspråk nygrekiskan. Nygrekiska talas i dag av ungefär 12,5 miljoner människor i Grekland och republiken Cypern.

Beträffande nivåbeteckningarna A1–B1, se sid. 34

A1 Nygrekiska – nybörjarkurs

Kursplan på nivå A1. Vi bygger upp ett basordförråd och tränar grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer och får en

orientering om det moderna Greklands samhälls-
liv och kultur.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Eva Broman, fil.lic.,
08-85 44 27, eva.broman@gmail.com
Studiematerial G. Ioannidis, A. Lindvall,
Nygrekiska 1 Lärobok för nybörjare och
Nygrekiska 1 Övningsbok.
Tid Tio onsdagar kl. 15.30–17.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 442

A2 Nygrekiska – mellannivå

Kursplan på nivå A2. Vi fortsätter att bygga upp ett basordförråd och att träna grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer. Jämsides med språkundervisningen ges en orientering om det moderna Greklands samhälls-
liv och kultur. För att delta i denna kurs bör du ha läst kursboken Ellinika Tora 1+1 eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Eva Broman, fil.lic.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Skönlitterära texter och grammatikövningar som tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio onsdagar kl. 17.15–18.45: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 443

B1 Nygrekiska – högre nivå

Kursplan på nivå B1. Vi får ökade teoretiska och praktiska kunskaper i det nygrekiska språket men också kunskap om det nygrekiska samhällets historia och litteratur. Vi fortsätter att utveckla den språkliga kommunikationsförmågan och skriver kortare uppsatser på nygrekiska. Vi har också samtal kring olika aktuella frågor och artiklar. Vidare fortsätter vi att studera det antika Greklands kulturhistoria.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Agnes Sannergren, SO-lärare (Bachelor of Education),
08-717 64 14, euroscandguide@hotmail.com
Studiematerial Petros Margaritis, Lixiprothesma dania fr.o.m. kap. 10, artiklar, samt grammatiska repetitioner ur Epikinoniste Ellinika, bok 3.
Tid Tio måndagar kl. 10.30–12.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 444

Italienska

Italienska språket är sedan 1300-talet grund för en viktig litterär utveckling i Europa. I Italien verkade Dante, Boccaccio och Petrarca. Utvecklingen har fortsatt över renässansen och upplysningstiden in i våra dagar med stora författarnamn.

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid. 34.

A1:1 Italienska, nybörjarkurs

Kursplan på nivå A1. Detta är en kurs för dig som helt saknar kunskaper i italienska. Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Claudia d’Ercole Ingdahl, italiensk doktorsexamen, rita.er1@gmail.com
Studiematerial Ziglio–Rizzo, Nuovo Espresso 1, (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio måndagar kl. 15.30–17.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 445

A1:2 Italienska, nybörjarkurs

Kursplan på nivå A1. Detta är en kurs för dig som helt saknar kunskaper i italienska. Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Claudia d’Ercole Ingdahl, italiensk doktorsexamen, kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Ziglio–Rizzo, Nuovo Espresso 1, (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio fredagar kl. 13.30–15.00:
29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 446

A2:1 Italienska, tredje terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i två terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Leila Brioschi, Master i FLE (Français langue étrangère),
076-289 26 12, leilabrioschi@gmail.com

Studiematerial Ziglio–Rizzo, Nuovo Espresso 1, fr.o.m. kap. 6 (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio torsdagar 28/9–7/12, ej 2/11:
447 Grupp 1 kl. 9.30–11.00
448 Grupp 2 kl. 11.15–12.45
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 447, 448

A2:2 Italienska, femte terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i fyra terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Leila Briosci, Master i FLE, kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Ziglio–Rizzo, Nuovo Espresso 1, fr.o.m. kap. 9 (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio fredagar 29/9–8/12, ej 3/11
449 Grupp 1 kl. 10.30–12.00
450 Grupp 2 kl. 12.15–13.45
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 449, 450

A2:3 Italienska, sjunde terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurser i sex terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Monica Ferrucci, översättare, tolk, lärare i italienska och engelska, dorrentillitalien@bahnhof.se
Studiematerial Ziglio–Rizzo, Nuovo Espresso 3, (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio torsdagar kl. 15.30–17.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 451

A2:4 Italienska, nionde terminen

Kursplan på nivå A2+. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurser i åtta terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Monica Ferrucci, översättare, tolk, kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Espresso 3 avslutas, nya deltagare får kopierat material.
Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 452

A2:5 Italienska, elfte terminen

Kursplan på nivå A2+. Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurser i tio terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Laura Petri Schwartz, fil.lic., 08-32 10 76, laura.petri@swipnet.se
Studiematerial L. Petri Schwartz–A. Raab, Voci italiane, samt C. Sjöqvist, Esercizi casa (Primo corso).
Tid Tio onsdagar kl. 13.30–15.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 453

A2:6 Italienska, elfte terminen

Kursplan på nivå A2+. Vi övar oss att klara vardagliga samtal och turistsituationer. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och hörförståelse genom hörövningar. Vi kommer att läsa en italiensk berättelse som bestäms under kursens gång. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurser i tio terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Claudia d'Ercole Ingdahl, italiensk doktorexamen, rita.er1@gmail.com
Studiematerial Ziglio–Rizzo Nuovo Espresso 3, fr.o.m. kap. 8 (Studium Bookshop, Karlavägen 4), samt Dolce Vita, Alma Edizione + tidningsartiklar.
Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 454

B1:1 Italienska, trettonde terminen

Kursplan på nivå B1. Kursen ger fördjupad övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal. För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurser i tolv terminer eller ha motsvarande kunskaper.
Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Laura Petri Schwartz, fil.lic.,
08-32 10 76, laura.petri@swipnet.se
Studiematerial N. Ammaniti, Io e te, samt
Övningsbok till T. Edström– J. A. Hedenquist–
M. Forsgren Modern italiensk grammatik.
Tid Tio fredagar kl. 12.30–14.00:
29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 455

B1:2 Chiaro!

Kursplan på nivå B1+. Vi fortsätter att bygga upp basordförrådet och träna på grundläggande grammatik. Vi tränar också hörförståelse och utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt i vardagliga situationer. Vi kommer att läsa en förenklad roman som bestäms under kursens gång. För att delta i denna kurs bör du ha studerat italienska vid Senioruniversitetet i 14 terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Monica Ferrucci, översättare, tolk, lärare i italienska och engelska,
dorrentillitalien@bahnhof.se
Studiematerial Qua e là per l'Italia (B1–C1, Alma Edizioni) + easy reader "Opera", Alma Edizioni.
Tid Tio torsdagar kl. 11.30–13.00:
28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 456

B1:3 Conversazione (1)

Kursplan på nivå B1+. Vi utvecklar muntlig kompetens, ordförråd och grammatisk säkerhet. Kursens huvuddelar består av diskussion om autentiska texter om italienskt samhällsliv och kultur, samt läsning av en kort roman som bestäms under kursens gång. Vi kommer också att utveckla förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt och öva hörförståelse med utgångspunkt i en film samt fördjupa vissa grammatiska moment. För att delta i denna kurs bör du ha studerat italienska vid Senioruniversitetet i 14 terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Franco Pauletto, fil.dr,
franco.pauletto@gmail.com
Studiematerial Texter som tillhandahålls av kursledaren och en kort roman som bestäms under kursens gång.

Tid Tio tisdagar kl. 13.30–15.00:
26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 457

B1:4 Leggiamo e parliamo in italiano

Kursplan på nivå B1+. Vi befäster basordförrådet och den grundläggande grammatiken samt övar vardagliga samtal.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Monica Ferrucci, översättare, tolk,
kontaktuppgifter se ovan B1:2
Studiematerial E. De Luca, Il Giorno Prima della Felicità.
Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 458

B1:5 Conversazione (2)

Kursplan på nivå B1+. Vi utvecklar vidare muntlig kompetens, ordförråd och grammatisk säkerhet. Kursens huvuddelar består av diskussion kring autentiska texter om italienskt samhällsliv och kultur, samt läsning av en medelsvår roman som bestäms under kursens gång. Vi kommer också att utveckla förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt och öva hörförståelse med utgångspunkt i en film samt fördjupa vissa grammatiska moment.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Monica Ferrucci, översättare, tolk,
kontaktuppgifter se ovan B1:2
Studiematerial Roman som bestäms under kursens gång, Italiano in 5 minuti (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio torsdagar kl. 9.30–11.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 459

B1:6 L'Italia di oggi, italiensk konversation och textläsning

Kursplan på nivå B1+. Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Italien, befäster och utvidgar ordförrådet samt fördjupar kunskaperna i grammatik. Stor vikt läggs vid träningen att tala italienska.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Laura Petri Schwartz, fil.lic.,
08-32 10 76, laura.petri@swipnet.se

Studiematerial P. E. Balboni, M. Voltolina, *Leggere la Civiltà*, Ed. Bonacci, samt texter som tillhandahålls av kursledaren om aktuella händelser i det italienska samhället.
Tid Tio tisdagar kl. 14.30–16.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 460

B2 Un romanzo italiano

Kursplan på nivå B2+. Vi fördjupar språkkunskaperna genom att läsa och samtala kring den lästa texten och genom studium av vissa grammatiska moment. Vi följer också med och diskuterar vad som händer i Italien med utgångspunkt i italienska tidningar och tv-program. Deltagarna ska tränas i att uttrycka sig på italienska och uttrycka sina åsikter.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Franco Pauletto, fil.dr,
franco.pauletto@gmail.com
Studiematerial En roman, titel meddelas vid kursstart
Tid Tio tisdagar kl. 15.30–17.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 461

C1:1 L'Italia e i suoi film

Kursplan på nivå C1. Vi presenterar italienska filmer och gör tillsammans en analys av dem. Deltagarna ska under kursen tränas i att uttrycka sig på god italienska samt debattera och argumentera för sina åsikter. Kursen är en fristående fortsättning på tidigare italienska filmkurser.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Antonello Motta, fil.dr i teatervetenskap, Stockholms och Turins universitet,
antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio fredagar kl. 12.30–14.00:
29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 900 kr
Arrangemang nummer 462

C1:2 Racconti fantastici italiani

Kursplan på nivå C1. Vi fördjupar kursdeltagarnas goda kunskaper i italienska genom att läsa och analysera en rad berättelser som belyser huvuddragen i den fantastiska litteraturens utveckling och förgreningar från 1800-talets slut till i dag.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Luminitza Beiu–Paladi, professor em,
08-657 95 08, luminitza.beiu-paladi@su.se.
Studiematerial L. Pirandello, *Racconti fantastici*, Einaudi tascabili, 2010, samt kursledarens antologi.
Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 463

Latin med allmän språkkunskap

Att studera latin, en gång romarikets och därmed hela Medelhavs världens officiella språk, innebär en språklig, litterär och kulturhistorisk vandring genom årtusenden fram till vår egen tid.

Huvudlärare Staffan Edmar

Ord med historia – allmän språkkunskap

Ämnet är det svenska språket, med tonvikt på de internationella orden. Sådana är mycket lika varandra i en rad språk eftersom de oftast härstammar från latin eller grekiska. Genom att analysera ordbildning och betydelseförändringar stärker du ditt svenska ordförråd. Kursen ger även kunskaper i svensk grammatik, men kräver inga sådana förkunskaper. Kontakten med rent latin består av kända sentenser av typen *Veni, vidi, vici*. Denna enterminkurs kan också passa som förberedelse till studier av klassiska eller moderna språk.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Hans Nyman, fil.lic.,
08-724 81 82, hans.b.nyman@telia.com
Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio måndagar kl. 12.30–14.00: 25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 464

A1:1 Lär dig latin – alla tiders språk!

Kursplan steg A1 (nybörjare). Romariket gick visserligen under, men latinet levde envist vidare in i vår tid – som vetenskapens, bildningens och romersk-katolska kyrkans språk. Inom vetenskapen är fortfarande terminologin i stor utsträckning latinsk. I de romanska språken är i stort sett hela det grundläggande ordförrådet av latinskt

ursprung, men även i språk som engelska, tyska och svenska återfinns mängder av latinska lånord. I denna nybörjarkurs består textmaterialet till största delen av korta välkända sentenser och citat ur den latinska litteraturen. Vi ska även bekanta oss med lite kyrkolatin och med *Orbis pictus*, en märklig lärobok i latin från mitten av 1600-talet. Latin studerar man för allmänbildningens och grammatikkunskapernas skull.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Leif Bergman, fil.lic., 073-925 21 61, leifbergman43@hotmail.com

Studiematerial Av kursledaren framställt och tillhandahållet material.

Tid Tolv fredagar kl. 10.30–12.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1000 kr

Arrangemang nummer 465

A1:2 Lär dig latin – alla tiders språk! (tredje terminen)

Kursplan steg A1:2. Textmaterialet består till största delen av korta välkända sentenser och citat ur den latinska litteraturen, omväxlande med lite kyrkolatin och ett och annat avsnitt ur Comenius nybörjarbok *Orbus pictus*, men vi har nu blivit mogna för att ge oss i kast också med en och annan längre och mer krävande text. Nu liksom tidigare lär vi oss latin inte bara som ett språkämnä utan i högsta grad också för allmänbildningens skull. Önskvärt är att nytillkomna deltagare har förkunskaper motsvarande minst två terminers studier, till exempel vid Senioruniversitetet.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Leif Bergman, fil.lic.,

kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Av kursledaren framställt och tillhandahållet material.

Tid Tio torsdagar kl. 15.30–17.00: 28/9–30/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Sorbonne

Avgift 900 kr

Arrangemang nummer 466

A2 Nalle ille Puh och annat latin

Kursplan steg A2. Den ungerske läkaren Alexander Lenards har överfört till latin Milnes odödliga *Winnie the Pooh* (*Nalle Puh*), i sin latinska version kallad *Winnie ille Pu*. Tolkningen på latin har lästs och beundrats av generationer. En älskad berättelse om en annan hjälte från senare tid, Alfons Åberg, har nyligen också klätts i latinsk språkdräkt. Vi gör nedslag i dessa texter,

översätter och diskuterar översättningstekniken. Terminen avslutas med studier av latinska inskrifter i Stockholm samt något ur Johannes Magnus *Goternas och Svearnas historia* (om Sten Sture d.y., Gustav Trolle och kung Kristian II av Danmark). För att delta i denna kurs bör du ha följt Senioruniversitetets kurs i fyra terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Staffan Edmar, fil.lic., 08-649 23 45, staffan.edmar@telia.com

Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio tisdagar kl. 10.30–12.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 467

B1:1 Roms föreställningar om Norden

Kursplan steg B1. Vad visste antikens romare om de nordiska folken, om kelter och germaner, om briter och svenskar? Två av de största latinska prosaisterna, Caesar och Tacitus, ger oss intressanta svar, fortfarande häftigt omdiskuterade och i vår tid även missbrukade av ultranationalister och rasister. Vi kommer personen Tacitus lite närmare in på livet när vi läser några sidor av hans varma äreminne över sin svärson Agricola, tidigare ståthållare i Britannien. För att delta i denna kurs bör du ha studerat latin i sex terminer vid Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Hans Nyman, fil.lic.,

08-724 81 82, hans.b.nyman@telia.com

Studiematerial S. Edmar, Vivat litteratura

Latina, Tidner, Latinsk grammatik för nya gymnasiet, samt texter som tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio onsdagar kl. 10.30–12.00: 27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 468

B1:2 Två blodiga händelser i Englands historia

Kursplan steg B1. Bayeuxtapeten skildrar slaget vid Hastings år 1066, då engelsmän och normander drabbade samman. Den 70 meter långa linneremans med broderier i ullgarn innehåller inte bara en detaljrik bildserie utan är även försedd med en förklarande latinsk text till de 72 scenerna. En konflikt mellan Englands kung,

Henrik II och ärkebiskopen av Canterbury, Thomas Becket ledde till att Becket år 1170 mördades inne i Canterbury Cathedral. En man i ärkebiskopens närmaste omgivning har gett en ögonvittnesskildring på latin av vad som hände.

Nya deltagare är välkomna.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Anders Ohlsson, fil.mag.,

08-647 85 88, aoh@comhem.se

Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio onsdagar kl. 10.30–12.00: 27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 469

C2 Vergilius, Aeneiden, tredje sången

Kursplan steg C2. Här fortsätter Aeneas den berättelse han i föregående sång påbörjat inför Dido, Kartagos drottning. Vi får följa honom under hans sökande efter ett nytt hem, sedan han flytt ur det brinnande Troja. Det är en berättelse om en landsflykt, som vill finna en plats att bo och bygga på – en dikt klädd i Vergilius glänsande hexameterskrud.

Nya deltagare är välkomna.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Anders Ohlsson, fil.mag.,

kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio onsdagar kl. 12.15–13.45: 27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 470

Ryska

Ryska är ett av världens tio största språk och modersmål för cirka 150 miljoner människor. Alfabetet bygger på de grekiska bokstäverna men innehåller ett antal bokstäver som inte finns i något annat alfabet.

Huvudlärare Gun Dahlberg

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid. 34

A1:1 Ryska, nybörjarkurs

Kursplan på nivå A1. Vi lär in och övar basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turistsituationer.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Nina Kyrklund, akademiska studier i ryska, nina.kyrklund@telia.com

Studiematerial Ruslan, Ryska 1, samt lärarens eget material.

Tid Tio onsdagar kl. 10.30–12.00:

4/10–13/12, ej 18/10

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 471

A1:2 Ryska, femte terminen

Kursplan på nivå A1. Vi lär in och övar basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat ryska vid Senioruniversitetet minst fyra terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Gun Dahlberg, fil.mag.,

08-722 04 23, gundahlberg@ownit.nu

Studiematerial Ruslan, Ryska 2 fr.o.m. kap. 1.

Tid Tio onsdagar kl. 12.30–14.00:

4/10–6/12

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 472

A2:1 Ryska, nionde terminen

Kursplan på nivå A2. Vi fortsätter att lära in och öva basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat ryska vid Senioruniversitetet minst åtta terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Gun Dahlberg, fil.mag.,

kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Colloquial Russian fr.o.m. kap. 12.

Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00:

2/10–4/12

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 473

B1:1 Ryska, trettonde terminen

Kursplan på nivå B1. Vi fortsätter att lära in och öva ordförråd, grammatik och vardagliga samtal. Vi läser och hör olika texter. För att delta i denna kurs bör du ha studerat ryska vid Senioruniversitetet i 12 terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Gun Dahlberg, fil.mag.,
kontaktuppgifter se ovan A1:2
Studiematerial Ruslan; Ryska 3, kap. 9–10
Tid Tio måndagar kl. 11.30–13.00: 2/10–4/12
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 474

B1:2 Lär dig mera ryska

Kursplan på nivå B1. Vi fortsätter att bygga upp och befästa basordförrådet och träna på grundläggande grammatik och vardagliga samtal. Ett centralt inslag i kursen är den mångfacetterade ryska kulturen.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Gun Dahlberg, fil.mag.,
kontaktuppgifter se ovan A1:2
Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio onsdagar kl. 14.30–16.00:
4/10–6/12
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 475

B1:3 Ryska – konversation och textläsning

Kursplan på nivå B1. Kursen omfattar muntliga övningar, grammatik, hörövningar samt textläsning och realia. Efter samråd med kursledaren är nya deltagare välkomna.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Svetlana Petelius, 08-94 27 63,
svetlana.petelius@folkuniversitetet.se
Studiematerial A.Pusjkin, Pikovaja dama,
(förlag Zlatoust, Interbok, Hantverkargatan 32).
Tid Tio torsdagar kl. 12.30–14.00:
28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 476

C1 Ryska – textstudier och konversation

Kursplan på nivå C1. Varierat kursinnehåll med tonvikt på muntlig färdighet och översättning. Vi läser utdrag ur böcker av ryska författare. Efter samråd med kursledaren är nya deltagare välkomna.

Max 10 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Natasha Alexeeva, fil.mag.,
natalaxeeva@gmail.com
Studiematerial Rysk prosa varvas med tidningsartiklar.
Tid Tio torsdagar kl. 14.30–16.00:
28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 477

Spanska

Spanska talas i dag av bortemot 500 miljoner människor i fyra världsdelar. Det är officiellt språk i 21 länder. Cirka 90 procent av de spansktalande bor i Nord- och Sydamerika. I USA talar över 35 miljoner människor spanska till vardags. Huvuddelen av spanskans ordförråd kommer från latinet.

Huvudlärare Kjell Rindar

Beträffande nivåbeteckningarna A1–B1, se sid. 34

A1 Spanska, nybörjarkurs

Kursplan på nivå A1. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Astrid Mellbom, fil.lic.,
08-765 84 13, astrid.mellbom@telia.com
Studiematerial Håkanson m.fl., Buena idea,
Libro de textos, Libro de trabajo och elevfacit.
Tid Tio måndagar 25/9–4/12, ej 23/10:
478 Grupp 1 kl. 9.30–11.00
479 Grupp 2 kl. 11.30–13.00
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 478, 479

A2:1 Spanska, tredje terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i två terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Kjell Rindar, fil.mag.,
08-84 81 45, kjrindar@gmail.com

Studiematerial Masoliver m.fl., Por supuesto, Segundo paso: textbok, övningsbok, elevfacit, tillhandahålls av kursledaren.

Tid Tio torsdagar kl. 11.30–13.00:
28/9–30/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 480

A2:2 Spanska, tredje terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat vid Senioruniversitetet i två terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Catalina Arianzen, fil.dr,
08-93 22 63 eller 073-072 51 00,
catalina.arianzen@gmail.com

Studiematerial Waldenström m.fl., Caminando 2 (upplaga 4:1, Natur & Kultur) fr.o.m. Unidad 1a.

Tid Tio fredagar kl. 13.30–15.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 481

A2:3 Spanska, femte terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i fyra terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Catalina Arianzen, fil.dr,
kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Waldenström m.fl., Caminando 2 (upplaga 4:1, Natur & Kultur) fr.o.m. Unidad 4.

Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00:

25/9–27/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 482

A2:4 Spanska, femte terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i fyra terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Catalina Arianzen, fil.dr,
kontaktuppgifter se ovan A2:2

Studiematerial Waldenström m.fl., Caminando 3 (upplaga 4:1, Natur & Kultur) fr.o.m. Unidad 1a.

Tid Tio tisdagar kl. 13.30–15.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 483

A2:5 Spanska, femte terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i fyra terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Mayo Stener, fil.mag.,
mayo_stener@hotmail.com

Studiematerial Waldenström m.fl., Caminando 3.

Tid Tio tisdagar kl. 13.30–15.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 484

A2:6 Spanska, sjunde terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i sex terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Astrid Mellbom, fil.lic.,
08-765 84 13, astrid.mellbom@telia.com

Studiematerial Waldenström m.fl., Caminando 4 (Obs! gamla = tredje upplagan) fr.o.m. Unidad 3a, (Studium Bookshop, Karlavägen 4).

Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:

27/9–6/12, ej 25/10

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 485

A2:7 Spanska, nionde terminen

Kursplan på nivå A2. Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i åtta terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Ellen Stöckert, fil.mag.,
ellen.stockert@gmail.com
Studiematerial Waldenström m.fl., Caminando 4
(Obs! gamla = tredje upplagan) fr.o.m. Unidad
3a, (Studium Bookshop, Karlavägen 4).
Tid Tio fredagar 29/9–15/12,
ej 3/11 + 1 uppehåll
486 Grupp 1 kl. 9.30–11.00
487 Grupp 2 kl. 11.30–13.00
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 486, 487

B1:1 Spanska, elfte terminen

Kursplan på nivå B1. Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i tio terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Kjell Rindar, fil.mag.,
08-84 81 45, kjrindar@gmail.com
Studiematerial Nordstrand m.fl., Venga, Vamos,
tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio torsdagar kl. 9.30–11.00:
28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 488

B1:2 Spanska, elfte terminen

Kursplan på nivå B1. Kursen ger fortsatt övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i tio terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Catalina Arianzen, fil.dr,
08-93 22 63 eller 073-072 51 00,
catalina.arianzen@gmail.com
Studiematerial V. Béjar, Caminando 5,
fr.o.m. Unidad 1a.
Tid Tio måndagar kl. 11.30–13.00:
25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 489

B1:3 Spanska, trettonde terminen

Kursplan på nivå B1. Vi fortsätter att bygga upp och befästa ett basordförråd och träna på grammatik och vardagliga samtal samt turistsituationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat spanska vid Senioruniversitetet i 12 terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Mayo Stener, fil.mag.,
mayo_stener@hotmail.com
Studiematerial V. Béjar, Caminando 5.
Tid Tio tisdagar kl. 15.30–17.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 490

B1:4 Spansk konversation och textläsning

Kursplan på nivå B1+. Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Spanien och Latinamerika, befäster och utvidgar ordförrådet samt fördjupar kunskaperna i grammatik. Stor vikt läggs vid träningen att tala spanska.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Astrid Mellbom (udda veckor), fil.lic.,
08-765 84 13, astrid.mellbom@telia.com och
Catalina Arianzen (jämna veckor), fil.dr,
08-93 22 63 eller 073-072 51 00,
catalina.arianzen@gmail.com
Studiematerial O.Barrero Pérez, El cuento
español 1940–1980, Ed. Castalia didáctica,
(finns på Bokus).
Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 491

B1:5 Spanska texter och konversation

Kursplan på nivå B1+/B2. Vi studerar texter som behandlar kultur och vardagsliv i Spanien och i Latinamerika. I samband med läsningen av texterna görs muntliga övningar och grammatiska iakttagelser.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Catalina Arianzen, fil.dr,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Tillhandahålls av kursledaren.
Tid Tio tisdagar kl. 15.30–17.00: 26/9–28/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 492

Tyska

Tyska är ett av Europas viktigaste språk och modersmål för cirka 100 miljoner människor. Det är huvudspråket i tre länder: Tyskland, Österrike och Schweiz.

Huvudlärare Margareta Borg

Beträffande nivåbeteckningarna A2–C1, se sid. 34

A2:1 Tyska – lättare texter, första terminen

Kursplan på nivå A2. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Barbro Berndt, fil.mag.,
070-764 45 31, barbro.berndt@gmail.com
Studiematerial Johansson m.fl., Einverstande 1.
Tid Tio fredagar kl. 11.30–13.00:
29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 493

A2:2 Tyska – lättare texter, femte terminen

Kursplan på nivå A2. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Barbro Berndt, fil.mag.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Moldrix, Sölch m.fl.,
Einverstande 2.
Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 494

A2:3 Tyska – lättare texter, sjunde terminen

Kursplan på nivå A2. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Barbro Berndt, fil.mag.,
kontaktuppgifter se ovan A2:1
Studiematerial Hofbauer, Karnland m.fl., Lieber
Deutsch 4 (Liber).

Tid Tio torsdagar kl. 15.30–17.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 495

A2:4 Tyska – lättare texter, nionde terminen

Kursplan på nivå A2. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses. Repetition av grundläggande grammatik.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Barbro Berndt, fil.mag.,
kontaktuppgifter se ovan A2:1
Studiematerial Winell, Sigg Lieber Deutsch 5,
(Liber).
Tid Tio fredagar kl. 13.30–15.00:
29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 496

B1:1 Tyska – något avancerade texter

Kursplan på nivå B1. Repetition av grundläggande grammatik. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Kjell Rindar, fil.mag.,
08-84 81 45, kjrindar@gmail.com
Studiematerial Die besten deutschen
Erzählungen, ausgewählt von Marcel Reich-
Ranicki, Insel Verlag (Insel Taschenbuch 4185).
Tid Tio fredagar kl. 11.15–12.45:
29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 497

B1:2 Tyska – något avancerade texter

Kursplan på nivå B1. Repetition av grammatik. Konversation och ordkunskap med utgångspunkt i den text som läses.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Kjell Rindar, fil.mag.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial Die besten deutschen
Erzählungen, ausgewählt von Marcel Reich-
Ranicki, Insel Verlag (Insel Taschenbuch 4185).
Tid Tio fredagar kl. 9.30–11.00:
29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 498

B1:3 Tysk konversation och textläsning

Kursplan på nivå B1. Vi utvecklar språkfärdigheten främst i tal men även i läs- och hörförståelse. Huvudvikten läggs vid konversation och diskussioner med utgångspunkt bl.a. i den lästa texten. Kursen omfattar även grammatik- och ordförrädsövningar.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Margareta Pettersson, fil.mag.,

08-668 65 06, meg.pettersson@gmail.com

Studiematerial En roman som meddelas vid första lektionstillfället, samt aktuella texter som tillhandahålls av kursledaren. Det går även bra att ringa/mejla kursledaren cirka en vecka före kursstart.

Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00:

28/9–30/11, ev. en veckas uppehåll

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 499

C1 Legende vom Glück ohne Ende

Kursplan på nivå C1. Vi fördjupar språkkunskaperna genom grammatikrepetition och övningar i grammatik och ordkunskap. Konversation i anslutning till de lästa texterna. Aktuella händelser i det tyska samhället belyses med utgångspunkt från tidningstexter m.m.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Margareta Borg, fil.mag., 08-660 91 45

Studiematerial E.M. Remarque, Drei Kameraden

Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:

27/9–29/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 500

Övriga studiecirklar

Studiecirklar leds huvudsakligen av välmeriterade gymnasielärare och om inget annat anges krävs inga särskilda förkunskaper.

Matematik

Matematik för mor- och farföräldrar, nybörjarkurs

Har du glömt det mesta av matematiken du lärde dig i skolan? Vill du friska upp dina kunskaper så att du kan hjälpa barnbarnen med läxorna eller vill du helt enkelt ”gymnastisera” hjärnan?

I denna kurs kommer vi under höstterminen att gå igenom några delar av gymnasieskolans årskurs 1: grundläggande kunskaper i aritmetik, procent och algebra.

Kursdeltagarna förutsätts arbeta självständigt med hemuppgifter mellan lektionstillfällena.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Eva Bergdahl, fil.mag., 08-420 33 573, ebtbnacka@hotmail.com

Studiematerial Matematik 5000, 1b Vux. alt. 1bc Vux., (Natur & Kultur).

Tid Tio tisdagar kl. 12.30–14.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 501

Matematik för mor- och farföräldrar, fortsättningskurs

I denna kurs kommer vi att under höstterminen läsa delar av gymnasieskolans årskurs 2: algebra, linjära funktioner och ekvationssystem. För att delta i kursen bör du ha läst gymnasieskolans årskurs 1 på Senioruniversitetet eller ha motsvarande kunskaper aktuella.

Kursdeltagarna förutsätts arbeta självständigt med hemuppgifter mellan lektionstillfällena.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Eva Bergdahl, fil.mag., kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Matematik 5000, 2bc Vux., (Natur & Kultur).

Tid Tio tisdagar kl. 10.30–12.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 502

Litteratur

Sex litterära klassiker, fortsättningskurs

En kurs i första hand för dig som har ett djupare intresse av att läsa, analysera och diskutera just litterära klassiker. De aktuella verken belyses ur såväl en historisk som litteraturvetenskaplig synvinkel. Under terminen kommer vi att behandla: G. T. di Lampedusa: *Leoparden*, F. G. Lorca: *Blodsbröllop* och Homeros: *Odyssén*, *Tolfta sången*, *Sirenerna*, *Skylla* och *Karybdis*, *Solgudens oxar*. För denna kurs krävs litterära förkunskaper.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Margareta Borg, fil.mag., 08-660 91 45

Tid Tio torsdagar kl. 10.30–12.00: 28/9–30/11

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 850 kr

Arrangemang nummer 503

Franskt!

Vi väljer i höst franska romaner av Albert Camus, Kamel Daoud och Michel Houellebecq. ”Mamma dog i dag. Eller i går kanske, vet inte.” Inledningen till Camus roman *Främlingen*, 1942, är nog världslitteraturens mest berömda öppning. Hela romanens ödesdigra utveckling kring den unga fransk-algeriern Mersaults mord på en arab finns inskriven i dessa två rader. I vår studiecirkel kommer vi att läsa romanen mot bakgrund av den franska kolonialismen och existentialismen. Bredvidläsning är Michael Azars bok *Frihet, jämlikhet och brodermord* och Edward Saids analys i *Kultur och imperialism*. Vi fortsätter med Kamel Daouds *Fallet Mersault*, 2013, som låter den döda araben få ett ansikte och en egen historia. En civilisationskritiker får avsluta hösten: Michel Houellebecqs kontroversiella roman *Underkastelse*, 2015, en vision av Frankrikes muslimska framtid. *Främlingen* bör vara påbörjad vid kursens start.

Kurstid Läsåret 2017/18

Ledare Maria Bergom Larsson, fil.dr, tidigare gymnasielärare och kulturskribent, 070-497 18 42,

maria_bergom_larsson@hotmail.com

Tid Tio tisdagar kl. 13.30–15.00:
26/9–12/12, ej 31/10, ej 7/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 504

På spaning i poesi, fortsättning

Vi fortsätter de litterära spaningarna. Ett genomgående tema under kommande läsår är studiet av europeisk diktning. Vi gör utflykter till både äldre och yngre diktning. Anknytning till konst och musik kommer även i fortsättningen att finnas med.

Kurstid Läsåret 2017/18
Ledare Sonja Fredriksson, fil.kand.,
08-783 03 28, sonjafredriksson@live.se
Studiematerial L. Elleström, Visuellt ikonicitet i
lyrik.
Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00:
27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 505

Teater

Fyra pjäser – fyra uppsättningar

I kursen analyserar vi fyra pjäser ur den aktuella repertoaren och deras sceniska framföranden. Vi samtalar om pjäserna som enskilda verk, om pjäsernas relation till uppsättningarna och om uppsättningarna som självständiga konstverk. Vi diskuterar innehåll i relation till form och vi ställer oss frågan vilken relevans pjäserna/uppsättningarna har i dag. Kursen erbjuder möjligheter till spännande, livliga och lärorika samtal om teater. De pjäser/uppsättningar som vi kommer att behandla meddelas vid kursstarten. Pjästexterna ingår i kursavgiften. Varje deltagare bokar och betalar själv sina teaterbiljetter. Kursen är en fristående fortsättning på tidigare kurser.

Kurstid Hötterterminen 2017
Ledare Anders Bäckström, doktorand i teater-
vetenskap, regissör och dramatiker,
070-818 97 68, andba@comhem.se
Tid Tio måndagar kl. 15.30–17.00:
25/9–27/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 950 kr
Arrangemang nummer 506

Filmkunskap

Film – identitet – existens

Att se film är en social händelse. I dag har den emellertid blivit alltmer privatiserad. Vi får sällan tillfälle att tolka och diskutera filmer som engagerar oss. Att sitta i grupp och samtala kan ge nya öppningar. Detta är den här filmcirkelns uppgift. Vi gör nedslag i filmhistorien och hämtar upp filmer som passar vårt tema. Det kan förekomma text (subtitles) på engelska i några filmer.

Kurstid Hötterterminen 2017
Ledare Maria Bergom Larsson, fil.dr, tidigare
gymnasielärare och kulturskribent,
070-497 18 42,
maria_bergom_larsson@hotmail.com
Tid Tio torsdagar kl. 12.30–14.00:
28/9–7/12, ej 2/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 900 kr
Arrangemang nummer 507

Regissörer för kvinnor

Att tolka en film genom en hermeneutisk analys. Under kursens gång kommer vi att analysera olika filmer genom att ta hänsyn till våra förkunskaper om ämnet och våra personliga erfarenheter.

Kurstid Hötterterminen 2017
Ledare Antonello Motta, fil.dr, teatervetenskap,
Stockholms och Turins universitet,
antonellomotta@hotmail.com
Tid Tio fredagar kl. 14.15–15.45: 29/9–8/12, ej 3/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 900 kr
Arrangemang nummer 508

Skrivande

Att skriva sitt liv, grundkurs, första terminen

Självbiografiskt skrivande på prosa. En kurs för dig som vill reflektera över ditt liv och dina livsmönster samt skriva om dina minnen och erfarenheter. Med konkreta övningar hjälper vi dig att hitta infallsvinklar till ditt skrivande, samtidigt som vi lär oss om skrivandets hantverk och övar oss i att ge och ta emot respons. Vi förutsätter att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post.

Max 9 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Studiematerial Bruzæus, Rönquist–Germanis,
”det var en gång... om konsten att skriva sitt liv”
(finns bl.a. hos Faun förlag och Adlibris).

Ledare Monica Rönquist–Germanis, fil.mag.,
070-746 12 03, monica.germanis@gmail.com
Tid Fem torsdagar
kl. 12.30–16.30: 28/9, 12/10, 26/10, 9/11, 23/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 1050 kr
Arrangemang nummer 509

Ledare Marja Bruzæus, fil.mag., 070-741 39 38,
mabrz@telia.com
Tid Fem tisdagar
kl. 12.30–16.30: 10/10, 24/10, 7/11, 21/11, 5/12
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 1050 kr
Arrangemang nummer 510

Att skriva sitt liv, fördjupning

För dig som vill utveckla din skapande och språkliga förmåga ytterligare i att skriva självbiografiskt. Vi förutsätter att du har tillgång till dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post. Förkunskapskrav: genomgången grundkurs eller motsvarande kunskaper.

Nya kursdeltagare är välkomna men uppmanas kontakta kursledaren för information om kursens upplägg.

Max 9 deltagare.

Kurstid Läsåret 2017/18
Studiematerial Bruzæus, Rönquist–Germanis,
”det var en gång... om konsten att skriva sitt liv”,
(finns bl.a. hos Faun förlag och Adlibris).

Ledare Monica Rönquist–Germanis, fil.mag.,
070-746 12 03, monica.germanis@gmail.com
Tid Fem torsdagar
kl. 12.30–16.30: 5/10, 19/10, 2/11, 16/11, 30/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 1050 kr
Arrangemang nummer 511

Ledare Yvonne Nenander, journalist, fil.kand.,
070-309 14 50, yvonne.nenander@gmail.com
Tid Fem tisdagar
kl. 12.30–16.30: 3/10, 17/10, 31/10, 14/11, 28/11
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 1050 kr
Arrangemang nummer 512

Historia

Nationalismens återkomst och demokratin

Vi startar kursen med att undersöka demokratins födelse i Grekland på 400-talet f.Kr. och ser hur det påverkar den romerska republikens styrelseskick. De italienska stadsstaterna under renässansen uppvisar intressanta exempel på gemensamt beslutsfattande men också Machiavellis förespråkande av en stark furstemakt. Nationalstaten som vi känner den i dag är en produkt av Napoleonkrigen och den nationalromantiska filosofen Herders idéer om varje folks kulturella egenart. 1800-talet är nationalismens århundrade och många av de nationer som vi ser i dag i Europa grundades då. Den representativa demokratin är i dag ifrågasatt av högerpopulistiska och nationalistiska partier i många länder. Multi-nationella organisationer som FN och EU har försvagats. Hur kan demokratin åter vitaliseras?

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Helmut Lechner, fil.mag.,
070-640 94 34, magic16tumleh@gmail.com
Studiematerial A-L. Lodenius, Vi säger vad du tänker, (Atlas 2015).
Tid Tio onsdagar kl. 13.30–15.00:
27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 513

Från Andrew Jackson till Donald Trump

Vi börjar med att beskriva den amerikanska nationens födelse och landets konstitution, för att sedan behandla fördrivningen av urbefolkningen västerut, inbördeskriget och slaveriets avskaffande. Expansionskrig och en stark ekonomisk utveckling gör att landet kring år 1900 är en stormakt. President Theodore Roosevelt bekämpar hänsynslösa kapitalister och under president Wilson blir landet indraget i första världskriget. Vi kommer att analysera orsakerna till den stora depressionen och landets deltagande i det andra världskriget och det kalla kriget. Teman som Kuba-krisen, Vietnamkriget, medborgarrättsrörelsen och USA:s politik och krig i Mellanöstern kommer att behandlas utifrån kursdeltagarnas intresse. Kommer Donald Trump att kunna vinna folkets förtroende och upprätthålla nationens status som supermakt?

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Helmut Lechner, fil.mag.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial L. Pehrsson, USA:s historia

Tid Tio onsdagar kl. 15.30–17.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 514

Från Alexander I till Putin

Vi börjar med att kort gå tillbaka till den moderna ryska statens grundare Peter den store. Svensk-ryska förbindelser då och senare kommer att beröras och vidare beskriver vi kort Alexander I:s nappatag med Napoleon. Knappt femtio år senare utkämpar Ryssland Krimkriget mot en koalition av europeiska stater och Alexander II inser att landet återigen har halkat efter och behöver moderniseras. Kursen kommer att belysa tsardömets fall 1917, den ryska revolutionen och den påföljande stalinistiska perioden, Chrusjtjov, Brezjnev och därpå sovjetstatens upplösning under Gorbatjov. Jeltsins och Putins väg till makten kommer också att behandlas. Kursdeltagarna kommer tillsammans med kursledaren att gemensamt besluta vilka teman vi skall ge mera tid och fördjupning. Om intresse finns kanske vi kan avsluta kursen med en resa till S:t Petersburg och/eller till Moskva.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Helmut Lechner, fil.mag.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial M. Gessen, Mannen utan ansikte.
Tid Tio torsdagar kl. 15.30–17.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 515

Mellanöstern – från korsfararna till ISIS

Vi beskriver kort de tre världsreligionerna som har sitt ursprung i området (judendom, kristendom och islam) och fortsätter med islams expansion på 600-talet. Korstågen och dess följder för Europa berörs. Kontakten med den muslimska kulturen är viktig för den europeiska renässansens utveckling. Kolonialmakternas (Frankrikes, Storbritanniens, Rysslands och Tysklands) intresse för området behandlas. Vi fortsätter med sionismens framväxt i slutet på 1800-talet och regionens påverkan av de båda världskrigen. 1948 skapar det judiska folket en egen stat i Palestina vilket leder till ett antal krig och konflikter. Vi kommer även att undersöka supermakternas agerande i området, den iranska revolutionen och de båda krigen mot Saddam Husseins Irak. Slutligen undersöker vi den arabiska våren och ISIS framväxt.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Helmut Lechner, fil.mag.,
kontaktuppgifter som ovan
Studiematerial B. Hammargren, Gulfen.
Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00: 28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 516

Weimarrepubliken – mellankrigstidens Europa sett från Tyskland

Weimarrepubliken har blivit en stående referens när vi i dag diskuterar vår egen samtid, oavsett om det handlar om politik, historia, ekonomi eller sociala förhållanden. Men vad menas med Weimarrepubliken? Kursen syftar till att såväl introducera som att fördjupa förståelsen kring mellankrigstidens Europa, med den första tyska republiken som fokus. Vid kursens början bestämmer kursdeltagarna om fokus ska läggas på kulturella, politiska eller socioekonomiska aspekter av Weimarrepubliken.

Kursen är en upprepning av tidigare kurser med samma namn.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Erik Tängerstad, fil.kand., doktorand i historia, 08-663 30 99, tangerstad@gmail.com
Studiematerial E. Weitz, Weimartyskland – löfte och tragedi (på svenska eller engelska).
Tid Tolv torsdagar kl. 14.30–16.00:
28/9–7/12 + 1 extralektion, en annan veckodag sista veckan.
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 1000 kr
Arrangemang nummer 517

Förstå förintelsen som historia och varning

Sedan andra världskriget har samtiden i hög utsträckning präglats av en central, men inte besvarad frågeställning: Hur kunde Förintelsen komma till stånd och genomföras? Vad kan göras för att förhindra att något liknande skulle kunna hända igen? I sin bok *Den svarta jorden – förintelsen som historia och varning* (Bonniers 2016) ger historikern Timothy Snyder ett kontroversiellt och originellt svar på detta frågekomplex. Kursen syftar till att reflektera över Förintelsen som just historia och varning för vår samtid genom att läsa och diskutera Snyders bok. Inför varje kurstillfälle läser vi ett nytt kapitel av boken.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Erik Tängerstad, fil.kand.,
kontaktuppgifter som ovan.

Studiematerial T. Snyder, Den svarta jorden – förintelsen som historia och varning.
Tid Tolv måndagar kl. 14.30–16.00: 25/9–4/12 + 1 extralektion, en annan veckodag sista veckan.
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 1000 kr
Arrangemang nummer 518

Sveriges drottningar

Vid sidan av kungarna har Sveriges drottningar ofta spelat en undanskymd roll, men rika undantag finns: Stormaktstidens drottning Kristina (1626–1689) har i dag legendstatus och Lovisa Ulrika (1720–1782) intrigerade målmedvetet för att stärka den svenska kungamakten. Vi följer de svenska drottningarnas liv och arbete i politik, samhälls- och kulturliv, från de tidiga, ofta anonyma, drottningarna under vikingatid/tidig medeltid till drottning Silvia.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Lars G Henricson, fil.kand.,
08-650 06 75, lars.g.henricson@swipnet.se
Studiematerial Tillhandahålls av läraren.
Tid Tio torsdagar kl. 11.30–13.00:
28/9–30/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 900 kr
Arrangemang nummer 519

Släktforskning, grundkurs

Du får lära dig var och hur du hittar information om dina förfäder och hur du strukturerar dina resultat. Introduktion till moderna hjälpmedel som cd-skivor och internet ingår också. Vi gör även ett studiebesök (dubbellektion) på Riksarkivet i Arninge, där du får tillämpa dina kunskaper och finna dina rötter. I kursavgiften ingår kostnaden för besöket i Arninge.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Ulf Berggren,
08-36 78 69, ulfbulfb@yahoo.se
Studiematerial Clemensson, Andersson, Släktforska steg för steg (bör tas med vid första lektionstillfället).
Avgift 900 kr

Grupp 1
Tid Åtta fredagar kl. 14.30–16.00:
29/9–8/12, ej 27/10, ej 3/11. Dubbellektion 20/10 kl. 13.00–16.00 Riksarkivet, Arninge
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Arrangemang nummer 520

Grupp 2
Tid Åtta onsdagar kl. 17.30–19.00: 27/9–29/11, ej 25/10. Dubbellektion 18/10 kl. 16.30–19.30, Riksarkivet, Arninge
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Arrangemang nummer 521

Släktforskning, fördjupningskurs

I fördjupningskursen lär vi oss söka information i andra typer av källor än kyrkböckerna, såsom domstolshandlingar och skattelängder. Vi lär oss också att söka efter olika kategorier människor i det förflutna: soldater, hantverkare, stadsbor, präster etc. Övningar i att läsa äldre handstil. För att delta i denna kurs bör du ha kunskaper motsvarande vårterminens grundkurs.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Ulf Berggren,
08-36 78 69, ulfbulfb@yahoo.se
Studiematerial Berggren, Thorsell, Vad står det?
Tid Tio onsdagar kl. 15.30–17.00:
27/9–6/12, ej 25/10
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 522

Religionskunskap

De abrahamitiska religionerna

Vi studerar och samtalar om de tre religionerna judendom, kristendom och islam. Utifrån olika texter, artiklar och med stöd av Bibeln och Koranen reflekterar vi tillsammans över religionernas innehåll och grundtankar ur ett historiskt, aktuellt och jämförande perspektiv. Vi gör två studiebesök: i synagogan vid Wahrendorffsgatan 3 och i moskén vid Medborgarplatsen. Studiebesöken ca 70 kr, ingår inte i kursavgiften.

Kursnivå: delmoment inom religionskunskap på gymnasiet.

Kurstid Höstterminen 2017
Ledare Kerstin Reineborn, fil.kand.,
070-590 51 67, kerstin.reineborn@yahoo.com
Studiematerial C. Hedin, Vad skiljer och förenar judendom, kristendom och islam? (Dialogos förlag, 2007).
Tid Tio onsdagar kl. 13.30–15.00: 27/9–29/11
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 850 kr
Arrangemang nummer 523

Konsthistoria

Konstkurserna i studiecirkelform är av grundläggande och översiktlig karaktär. Den som efterfrågar fördjupning hänvisas till universitetskurserna i konstvetenskap, föreläsningsserierna eller till arrangemangen i samarbete med de olika konsthallarna.

Kvinnor i konsten

I äldre tid fanns många hinder för kvinnor att förverkliga sin konstnärliga begåvning. I denna kurs följer vi kvinnliga pionjärer inom konst och konsthantverk från 1600-talet fram till i dag, från Artemisia Gentileschi till Lena Cronqvist.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höttermen 2017

Ledare Lars G Henricson, fil.kand.,
08-650 06 75, lars.g.henricson@swipnet.se

Studiematerial Tillhandahålls av läraren.

Tid Tio torsdagar kl. 9.30–11.00: 28/9–30/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 900 kr

Arrangemang nummer 524

Skulptur i Stockholm

Kursen ger en bred kulturhistorisk och konstvetenskaplig översikt kring Stockholms offentliga skulpturer på allmän plats. I huvudsak kommer innerstadens skulpturer att diskuteras. Betydande skulptörer har berikat våra gator och torg: Johan Tobias Sergel, Carl Eldh, Carl Milles m.fl.. Kursen ger en generell kunskap kring konstnärernas liv och karriär.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höttermen 2017

Ledare Lars G Henricson, fil.kand.,
kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Tillhandahålls av läraren.

Tid Tio tisdagar kl. 9.30–11.00: 26/9–28/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 900 kr

Arrangemang nummer 525

Stolta stad! – stockholmiana

Kursen ger en bred kulturhistorisk översikt av Stockholms utveckling från den lilla medeltida gyttriga småstaden, riktad mot den växande handeln med Östersjön. Via stormaktstidens palatsbyggen och medvetna stadsplanering, industrialismens fabriker och hyreskaserner till dagens moderna storstad. Vi ser också på konstnärernas tolkningar av de olika tidsepokenas stockholmsvyer.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höttermen 2017

Ledare Lars G Henricson, fil.kand.,

kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Tillhandahålls av läraren.

Tid Tio fredagar kl. 11.30–13.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 900 kr

Arrangemang nummer 526

Auktioner, auktionsgods, antikviteter

I kursen behandlas svenskt auktionsgods – konsthantverk, möbler och konst – samt föremålens kulturhistoria. Vi kommer också in på konsthantverkarna, möbeltillverkarna och konstnärerna.

Max 16 deltagare.

Kurstid Höttermen 2017

Ledare Lars G Henricson, fil.kand.,

kontaktuppgifter som ovan

Studiematerial Tillhandahålls av läraren.

Tid Tio fredagar kl. 13.30–15.00:

29/9–8/12, ej 3/11

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 900 kr

Arrangemang nummer 527

Porto

Senioruniversitetet
Box 6276
102 34 Stockholm

Porto

Senioruniversitetet
Box 6276
102 34 Stockholm

Anmälan höstterminen 2017

Obs! Varje anmälan får endast avse **en** person och **ett** arrangemang. Var god texta!

Jag anmäler mig till arrangemang nummer _____

Arrangemangets rubrik: _____

Namn: _____

Personnummer: _____

Gatuadress: _____

Postnr och ort: _____

Mobiltelefon: _____ Telefon hem: _____

e-post*: _____

**Vänligen ange din e-postadress så att vi kan sända kallelse, faktura och andra meddelanden via e-post.*

Vid anmälan med talong gäller faktura som betalsatt. Senioruniversitetet samarbetar med Svea Ekonomi AB i betalningsfrågor. För att handla mot faktura måste du ange ditt fullständiga personnummer (12 siffror). Förutsättningen är att du är registrerad i folkbokföringsregistret i Sverige och inte har några betalningsanmärkningar. Fakturans betalningsvillkor är 14 dagar. Fakturaavgiften är 29 kr. Vid försenad betalning utgår avtalad och lagstadgad påminnelseavgift (60 kr). Dröjsmålsränta utgår med 2 % per månad. Vid utebliven betalning överlämnas fakturan till inkasso.

Härmed godkänner jag ovanstående villkor: _____

(din namnunderskrift)

Anmälan höstterminen 2017

Obs! Varje anmälan får endast avse **en** person och **ett** arrangemang. Var god texta!

Jag anmäler mig till arrangemang nummer _____

Arrangemangets rubrik: _____

Namn: _____

Personnummer: _____

Gatuadress: _____

Postnr och ort: _____

Mobiltelefon: _____ Telefon hem: _____

e-post*: _____

**Vänligen ange din e-postadress så att vi kan sända kallelse, faktura och andra meddelanden via e-post.*

Vid anmälan med talong gäller faktura som betalsatt. Senioruniversitetet samarbetar med Svea Ekonomi AB i betalningsfrågor. För att handla mot faktura måste du ange ditt fullständiga personnummer (12 siffror). Förutsättningen är att du är registrerad i folkbokföringsregistret i Sverige och inte har några betalningsanmärkningar. Fakturans betalningsvillkor är 14 dagar. Fakturaavgiften är 29 kr. Vid försenad betalning utgår avtalad och lagstadgad påminnelseavgift (60 kr). Dröjsmålsränta utgår med 2 % per månad. Vid utebliven betalning överlämnas fakturan till inkasso.

Härmed godkänner jag ovanstående villkor: _____

(din namnunderskrift)

Senioruniversitetet i Stockholm är en ideell förening som verkar genom frivilliga medlemsinsatser. Vår idé är att erbjuda ett forum för studieintresserade pensionärer över 55 år som söker en studiegemenskap med likasinnade. Studierna kan därigenom läggas upp så att deltagarnas rika livserfarenhet beaktas och aktiviteterna organiseras i former som passar för seniorer. Vårt ursprung i universitetsvärlden borgar för en hög kvalitet i verksamheten.

Senioruniversitetets styrelse

Ordförande	Catherine Dahlström	070-606 35 36	catherine.dahlstrom@senioruniversitetet.se
Vice ordförande	Cecilia Bäcklander	076-885 45 15	cecilia.backlander@senioruniversitetet.se
Kassaförvaltare	Ulf Aspenberg	08-753 11 99	ulf.aspenberg@senioruniversitetet.se
Ledamot	Inger Axell		inger.axell@senioruniversitetet.se
Ledamot	Peter Fagerlund	073-942 74 94	peter.fagerlund@senioruniversitetet.se
Ledamot	Britt Olofsdotter	076-243 66 16	britt.olofsdotter@senioruniversitetet.se
Ledamot	Crister Skoglund	070-858 01 63	crister.skoglund@senioruniversitetet.se
Studierektor för studiecirkelarna	Ann-Marie Engback, adjungerad	073-981 47 16	ann-marie.engback@senioruniversitetet.se
Ansvarig för universitetskurser	Ingela Karlsson, adjungerad	070-654 05 95	ingela.karlsson@senioruniversitetet.se
Kanslichef	Kersti Thornéus, adjungerad	08-789 43 14	kersti.thorneus@senioruniversitetet.se

Kontaktperson för valberedningen: Gösta Gahm, 08-717 28 07

Senioruniversitetets kansli

Kansliet har utökade telefontider under anmälningssperioden:

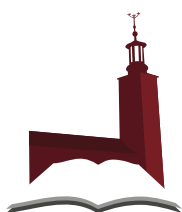
15 augusti t.o.m. 1 september: måndag–fredag kl. 9.00–12.00 och 13.00–16.00

Fr.o.m. 4 september: måndag–fredag kl. 9.00–12.00

I kansliarbetet under Kersti Thornéus ledning deltar kursadministratör Mattias Jama och volontärerna:

Pia Berge	Maud Goffhé	Eva Klint	Lisbeth Spångberg
Lou Dahlgren	Annika Grev	Margareta Kvarneby	Katarina Stocksén
Louise Engfeldt	Marianne Hedenvind	Stina Lagerqvist	Monica Svendeborn
Lena Engstedt	Elisabet Hermansson	Gunnel Landberg	och många nya
Elisabet Falk	Ingrid Hoffmann	Birgitta Lindohf	kanslivolontärer.

Arkivansvarig: Staffan Edmar

Senioruniversitetet i Stockholm

Senioruniversitetet i Stockholm · Postadress: Box 6276, 102 34 Stockholm

Besöksadress: Hagagatan 1 · Telefon: 08-789 41 28

e-post: kansliet@senioruniversitetet.se · www.senioruniversitetet.se